

Η Κουκουβίστα

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΛΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ „Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ,,
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΧΡΟΝΟΣ 10ος - ΤΕΥΧΟΣ 44 - 45, ΙΟΥΛ. - ΑΥΓ. και ΣΥΒΡΗΣ - ΟΚΤ. 1984

Ιδιοκτήτης - εκδότης: ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ: Σωκράτους 79 - 81, ΑΘΗΝΑ 104 32, ΤΗΛ. 52.38.158

Υπεύθυνο σύμφωνα με το Νόμο: το εκάστοτε Διοικητικό Συμβούλιο

ΒΩΞΙΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η τεχνολογία έχει προχωρήσει πολύ σήμερα, που μπορεί ο άνθρωπος ν' αλλάξει εύκολα το πρόσωπο της γης. Και για όλ' αυτά κίνητρο είναι το κέρδος και η ανάπτυξη της εθνικής μας οικονομίας. Όμως δεν σκέφτηκαν οι σοφοί εγκέφαλοι ότι, η με ανορθόδοξο τρόπο εξόρυξη του ορυκτού πλούτου προξενεί ζημιά ανεπανόρθωτη στο φυσικό περιβάλλον. Η φύση ετοιμάζει χιλιάδες χρόνια την επιφάνεια της γης, με την επίδραση του φωτός, του αέρα και του νερού (με τις βροχές, τα χιόνια κλπ.), για να ν' αναπτυχθούν πάνω σ' αυτή παραδεισένια δάση και να ζήσουν αρμονικά ανάμεσά τους τα ζώα και ο άνθρωπος. Ό,τι, λοιπόν, δημιουργήσε η φύση μέσα σε αιώνες, η ανθρωπίνη απληστία το καταστρέφει μέσα σε λίγα χρόνια.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος του μυθικού βουνού Γκιώνα (Ασέληνα όρη των Αρχαίων), που είναι η στέγη και το καμάρι όχι μόνο της Καλοσκοπής, αλλά και της Φωκίδας ολάκαιρης. Τα τελευταία χρόνια βάλθηκαν οι Εταιρείες Βωξιτών του Ηλιόπουλου στ' ανατολικά της Γκιώνας (51 χιλιόμετρο - Λυρίτσα κλπ.) και του Σκαλιστήρη στα δυτικά (Διάσελο κλπ.) «ν' αποκαλύψουν» όλα τα κοιτάσματα που υπάρχουν στα σπλάχνα του βουνού, ώστε στη συνέχεια να εκμεταλλεύονται στα οίγουρα για πολλές δεκαετίες τον ορυκτό πλούτο. Εδώ αρχίζει ο ανορθόδοξος τρόπος εκμετάλλευσης των βωξιτών. Αντί να παίρνουν δείγματα με κάποιες γεωτρήσεις σε πολλά σημεία του βουνού, για να ξέρουν σε ποιες θέσεις υπάρχει μετάλλευμα και στη συνέχεια να προχωρούν στην εξόρυξη με υπόγειες στοές, προτιμούν την παραμόρφωση της επιφάνειας του βουνού, καταστρέφοντας χιλιάδες στρέμματα δασών και βοσκοτόπων. Έτσι, βλέπουμε σήμερα απ' το 51 χιλιόμετρο (ανατολικά), τη Λυρίτσα, το Μακρυλάκκωμα και τη Σεγδιτσιώτικη οροσειρά (προς της Ρεκάς τη ρεματιά) ως το Διάσελο και την τελευταία κορυφή της Γκιώνας (την Πυραμίδα) να έχει

αλλάξει η μορφή του περιβάλλοντος σε θαμβό καταστροφής. Και στη συνέχεια απ' την πλευρά της Οίτης (πάνω απ' τα Καστέλλια, την Αποστολιά και ως τα οινόχωρίτικα αμπέλια), με τις αποκαλύψεις των κοιτασμάτων έχουν δημιουργήσει ένα φριχτό τοπίο. ούτε σεληνιακό να ήταν.

Όπως προχωρεί το πράγμα, κάποτε θ' ανατραπεί η ισορροπία του περιβάλλοντος στην περιοχή της Γκιώνας, θα στερέψουν οι πηγές, θα σβήσουν τα χωριά μας, θα χαθεί ο ζωικός κόσμος, αφού καταστρέφεται ο φυτικός και θα μας μείνει η «προηγμένη» τεχνολογία...

Οι γύρω απ' την Γκιώνα Κοινοότητες νοίκιαζαν κάθε καλοκαίρι τα λιβάδια τους, που είχαν στη δικαιοδοσία τους και αποχτούσαν ένα πάγιο έσοδο για τις ανάγκες τους. Π.χ. η Καλοσκοπή πριν 30 χρόνια είχε 100.000 δρχ. έσοδα απ' τα λιβάδια της στη Γκιώνα. Σήμερα, που δύσκολα πλησιάζουν κοπάδια για βοσκή, λόγω των ισχυρών εκρήξεων, της σκόνης κλπ., έχει ένα εκατομμύριο δρχ. έσοδα, που σε αγοραστική αξία αντιστοιχούν στο ποσό των 100 χιλιάδων δραχμών; Πολύ αμφιβάλλουμε για τούτο, που μπορεί να το επιβεβαιώσουν και οι πρόεδροι των Κοινοτήτων. Γι' αυτό, καλό θα ήταν, όλες οι Κοινοότητες που χάνουν αυτά τα έσοδα και που σε λίγο θ' αποβληθούν τελείως απ' τα λιβάδια, να κινήσουν τη διαδικασία, με τη συμπαράσταση και της Νομαρχίας, για να εισπράττουν τουλάχιστον απ' τις Εταιρείες Βωξιτών τη σχετική αποζημίωση, στο ύψος που έφθαναν παλιότερα τα έσοδά τους (με ίδια αγοραστική αξία) απ' τα λιβάδια, μια και αφανίζεται η κτηνοτροφία εξ αιτίας των βωξιτών. Το δε Κράτος να βάλει φραγμό στον απαράδεκτο τρόπο εκμετάλλευσης από τις Εταιρείες, με συνεχείς ελέγχους από ειδικούς, ώστε να διατηρηθεί, με κάθε θυσία, η ισορροπία του περιβάλλοντος. Αλλιώς, αντίο περιβάλλον, αντίο κτηνοτροφία, δασοπονία, ζωή... Και ας μην ξεχνάμε, ότι «όποιος αντιστρατεύεται τη φύση, τιμωρείται απ' την ίδια».

κουκουβιστιανά νεα

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

— Η Κοινότητα, με πίστωση που πήρε απ' τις Δημόσιες Επενδύσεις, συμπλήρωσε το δίκτυο της ύδρευσης του χωριού, γιατί, από ελλιπή κατασκευή του προηγούμενου, δεν είχαν όλα τα σπίτια συνεχή ροή νερού, κυρίως τα ψηλότερα του χωριού. Έτσι, τώρα, δε θα θρεθεί παραπονούμενος χωριανός, γιατί υπάρχει άφθονο νερό που καλύπτει όλες τις ανάγκες και μάλιστα περισσεύει, ώστε η δεξαμενή να υπερυψώνει όλο το 24ωρο.

— Το άνοιγμα του χαντακιού στον κεντρικό τσιμεντόδρομο (από την Κακοτράχη ως το δρόμο Παναγίας), για την τοποθέτηση των σωλήνων της ύδρευσης, δημιούργησε προβλήματα για κάποιο διάστημα στην κυκλοφορία των τροχοφόρων και μάλιστα σ' εποχή που ήταν αυξημένη με τους παραθεριστές. Ήδη αποκαταστάθηκε το οδόστρωμα και τα οχήματα κυκλοφορούν ελεύθερα.

— Με πρωτοβουλία της Κοινότητας, του Συνδέσμου Καλοσκοπιτών της Αθήνας «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ» και του Συλλόγου των Καλοσκοπιτών Λαμίας «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ» καθαρίστηκαν μέσα - έξω οι δεξαμενές του Κεφαλόδρυσου από τα σέλινα και άλλη άγρια βλάστηση (βάτα, αγκάθια κλπ.), που είχαν γίνει ζούγκλα. Η εργασία έγινε με την παρουσία των τριών Προέδρων και πολλών εθελοντών κατοίκων του χωριού και παραθεριστών. Εύγε σ' όλους που πήραν μέρος στον εξωραϊσμό της Πηγής. Η θέληση, η αγάπη για τα κοινά και η ομοψυχία οδηγούν σ' έργα δημιουργικά.

Οροσειρά της Γκιώνας (Ασέληνα όρη των αρχαίων)

Ασέληνα Όρη (Γκιώνα)

Πανύψηλα, περήφανα σας έπλασε η φύση
κι ο τραγοπόδαρος Θεός, ο ξακουστός ο Πάνας,
στις ελατόφυτες πλαγιές και στα βαθιά φαράγγια
στέριωσε το παλάτι του...

Στα σκοτεινά σας σπήλαια κατέθηκε η Σελήνη
να θρει τον Ενδυμώνα σε κάποιο καταφύγι.
Στην αγκαλιά του ρίχτηκε με πάθος και γλωμάδα
και μείνατε «ασέληνα», πνιγμένα στα σκοτάδια.

Γκιώνα, με την ψηλή θωριά και με την περηφάνια,
που οι ρίζες σου απλώνονται σε μυθικούς αιώνες.
Όλοι σε καμαρώνουμε, σε νιώθουμε δική μας,
γιατί κοντά σου ζήσαμε την παιδική ζωή μας.

Στα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς, τα καταφρονεμένα,
έγινες καταφύγιο, της κλεφτουριάς λημέρι.
Σε σένα ξαναντήχησαν της λευτεριάς παιάνες
κι ο φασισμός ντροπιάστηκε μες στην Ρεκάς τη μάχη.

Συ, της ελπίδας ανάψες το φως σ' όλη τη χώρα
κι άστραψε ο Γοργοπόταμος, φωτίστηκε η Ελλάδα.

Οι άπληστοι οι άνθρωποι του εικοστού αιώνα
σφουγγάρι τράδηξαν με μίας, για να σε αφανίσουν
στ' όνομα της προόδου και του πολιτισμού.

Σου ξεριζώνουν, άσπλαχνα, τα σπλάχνα κάθε μέρα,
το πρόσωπό σου γδέρνουν με τόση αχαριστία.
Χίλιες πληγές σου άνοιξαν, τα σωθικά σου τρώνε
οι σιδερένοι δαίμονες...

Και συ, θεόπλαστο δουνό, με μύθους ψηλωμένο,
καρτερικά υπομένεις,
μήπως και μετανιώσουνε για το κακό που κάνουν
και θα ξεσπάσει απάνω τους, σα θα χαθούν τα δάση

κι η ομορφιά και οι πηγές, η ίδια η ζωή τους
κι από «ασέληνο» δουνό θε να σε μεταβάλουν
σε παγερό και άχαρο τοπίο της σελήνης!

Τώρα απ' τις ελατόφυτες, τις πράσινες πλαγιές σου,
σου διώχνουνε και τα χωριά, που κρέμονται από σένα,
που 'ναι διαμάντια ατίμητα κοντά σε ριζοσπήλια!

«Γενέθλια γη»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΣΙΑΚΟΣ

Θέματα που καίνε

ΜΙΑ ΠΛΗΓΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Αρκετά προβλήματα απασχολούν τους λίγους Καλοσκοπίτες, που απόμειναν στο χωριό, όπως το συγκοινωνιακό, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η καταστροφή του περιβάλλοντος απ' τις Εταιρίες Βωξιδιών, που συρρικνώνει την κτηνοτροφία κ.ά. Τον τελευταίο καιρό προστέθηκε και μια ακόμα «πληγή» τ' αγριογούρουνα. Η εμφάνισή τους εδώ και μερικά χρόνια ανησύχησε όλους. Με το κυνήγι όμως δεν πολλαπλασιάζονται τόσο γρήγορα. Από πέρσι το Δασαρχείο απαγόρευσε το κυνήγι τους, όπως μας είπαν οι κάτοικοι, και τ' αγριογούρουνα πολλαπλασιάστηκαν επικίνδυνα. Καταστρέφουν ανενόχλητα κάθε καλλιέργεια, αμπέλια, κηπευτικά, δέντρα κλπ., χωρίς καμιά εξαίρεση.

Ρωτούν οι κάτοικοι, που βρίσκονται σε απόγνωση, πώς θα γλιτώσουν την παραγωγή τους, για να επιβιώσουν; Θα προστατευτούν, για να επιζησουν ή θα εκπατριστούν αναγκαστικά απ' τ' αγριογούρουνα για χάρη της «πανίδας»; Καλή και άγια η προσπάθεια για τη διατήρηση της ισορροπίας της φύσης, αλλά ως το σημείο, που δε θα δυσκολεύει τη ζωή των κατοίκων. Η Πολιτεία ας πάρει μέτρα για την ανάπτυσή της, διατηρώντας μέσα σε φραγμένο δρυμό όσα άγρια ζώα θέλει, αρκεί να μη γίνονται πληγή για το χωριό.

Όταν παραπονέθηκαν οι κάτοικοι στις αρμόδιες υπηρεσίες και ζητήσαν να ληφθούν μέτρα γι' αυτή την κατάσταση, τους έδωσαν τη συμβουλή να «περιφράξουν» τα σκόρπια χωράφια τους, για να μην καταστρέφουν την παραγωγή τους τ' αγριογούρουνα. Αυτή δεν ήταν απάντηση λογική βέβαια. Θα μπορούσε να το κάνει αυτό η Πολιτεία, που και χρήματα διαχειρίζεται και όλα τα μέσα διαθέτει για τέτοιους σκοπούς. Αν και αμφιβάλλουμε πως η περίφραξη μπορεί να προστατεύσει την παραγωγή, με την αγριότητα που σκάδουν βαθιά το έδαφος τ' αγριογούρουνα και ξεθεμελιώνουν τα πάντα.

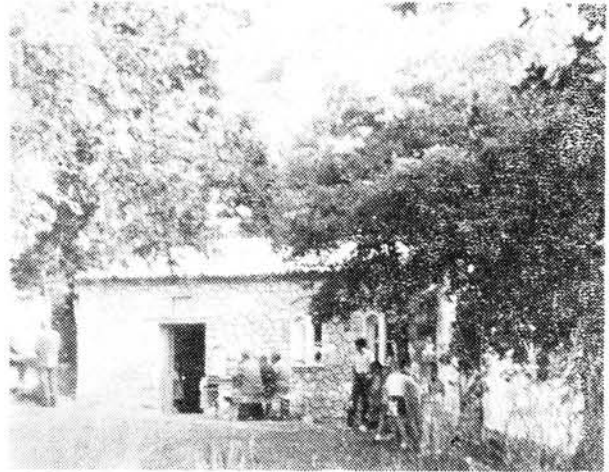
Δεν φτάνει που οι ακρίτες αυτοί των ορεινών χωριών μένουν δεμένοι —οι τελευταίοι ίσως— με τη γη τους, θα πρέπει να τους διώξουμε κι αυτούς μια ώρα γρηγορότερα, για να κυκλοφορούν στα ορεινά ανενόχλητα μονάχα αγριογούρουνα και λύκοι;

Αν ήταν ελεύθερο το κυνήγι του αγριογούρουνου όλες τις εποχές του χρόνου, οι κάτοικοι ίσως θα μπορούσαν «ν' αμυνθούν» και να μετριάσουν την πληγή που τους μαστίζει, όπως αμύνονται οι κτηνοτρόφοι κατά των λύκων, που αποδεκατίζουν τα κοπάδια τους. Τώρα, όμως, πώς να προφυλάξουν την παραγωγή τους;

Απευθυνόμαστε προς κάθε αρμόδιο, Νομάρχη, Δασαρχείο, Υπ. Γεωργίας, Βουλευτές του Νομού κλπ. και ζητούμε να ληφθούν άμεσα μέτρα για την προστασία της παραγωγής των Καλοσκοπιτών. Ο Αθηναϊκός Τύπος («Ελευθεροτυπία») ασχολήθηκε με το πρόβλημά τους. Μπορούμε να έχουμε μίαν απάντηση για το τί σκέφτονται οι αρμόδιοι φορείς να πράξουν; Περιμένουμε!

ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΙΑΝΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Οι Καλοσκοπίτες και πολλοί ντόπιοι και ξένοι παρθεριστές γιόρτασαν και φέτος στο διήμερο 26 και 27 του Ιούλη τη μνήμη της Αγίας Παρασκευής και του ιαματικού Παντελεήμονα, με πολλή πίστη κι ευλάβεια. Πολλοί προσκυνητές πήραν μέρος στη θεία λειτουργία, που τελέσθηκε στο μακρινό απ' το χωριό ξωκκλήσι της Αγίας Παρασκευής, βαδίζοντας για πολλή ώρα στο μονοπάτι που τους οδηγεί η πίστη.

Το ξωκκλήσι της Αγίας Παρασκευής κάτω απ' τις βαθύσκιωτες πυρναρές.

Μέσα στην καταπράσινη και δροσερή φύση ένιωθε ο κάθε ευσεβής χριστιανός πως βρίσκεται πιο κοντά στο Θεό, γιατί το ταπεινό ξωκκλήσι βρίσκεται μέσα σε παραδεισένιο τοπίο, μακριά απ' την παραμόρφωση της τεχνοκρατίας.

Την επομένη, του Αγίου Παντελεήμονα, εκκλησιάστηκαν περισσότεροι πιστοί στην εκκλησία του χωριού, τον Άη - Γιώργη.

Το φαγοπότι και οι ευχές έδωσαν και πήραν τις δυο μέρες σ' όλα τα σπίτια του χωριού, που είχαν πάρει πανηγυρική όψη. Πέρα απ' το θρησκευτικό μέρος του πανηγυριού, υπήρξαν και άλλες εκδηλώσεις με λαϊκούς χορούς. Ορχήστρα απ' την πόλη, μ' επικεφαλής τον Κούπα με τ' αθάνατο κλαρίνο του, έπαιζε λαϊκά τραγούδια «κατά παραγγελία» και τις δυο βραδιές, ώστε να κρατάει ο χορός ως τα ξημερώματα. Το πανηγύρι άφησε σ' όλους άριστες εντυπώσεις, πού ήταν ευχάριστο διάλειμμα στις καθημερινές φροντίδες μας.

Ευχόμαστε και του χρόνου!

ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΗ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας πήρε απόφαση για να γίνει η ηλεκτρική εγκατάσταση στη δεύτερη εκκλησία του χωριού μας (την Παναγία), συμφωνήσαμε με τον τεχνίτη για τη δαπάνη, πλην όμως, δια λόγους ανεξαρτήτων από τη θέλησή μας δεν έγινε η εν λόγω εγκατάσταση.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΗΛΙΑΣ Ε. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΤΟΥ Π.Κ.Ρ.

Από την εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ», Σεπτέμβριος 1984, διαβάζουμε σειρά ονομάτων Ρουμελιωτών κ.ά., που πρόσφεραν από το 1967 - 1984 τριάντα τρία (33) εκατομμύρια δραχμές περίπου, για την ανέγερση στην Αθήνα του ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ (οδός Σίνα και Αραχώδης). Στους ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ, που μετριούνται στα δάχτυλα των χεριών, περιλαμβάνεται και ο εκλεκτός συγχωριανός μας γιατρός κ. ΗΛΙΑΣ ΕΥΘ. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ που, όταν συνταξιοδοτήθηκε προ ετών διέθεσε από το ΕΦΑΠΑΕ δότημά του ποσό 200.000 δρχ., για τη ρουμελιώτικη προσπάθεια.

Θερμά συγχαρητήρια στο γιατρό μας, που εκδήλωσε έμπρακτα το ρουμελιώτικο πατριωτισμό του, τιμώντας έτσι και τη γενέτειρά ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ.

ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ «ΜΟΤΣΙΩ» ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΆΛΛΑ ΕΡΓΑ

— Μια απ' τις καλύτερες πηγές, που ήταν με τρεις δρύσες παλιότερα στα ΒΑ του χωριού (γειτονιά Μωραίων, στα «Καρφέικα»), είχε εγκαταλειφθεί στη φθορά του χρόνου. Οι κούπες είχαν σπάσει, ο τοίχος (καθρέφτης) ήταν ερειπωμένος και το πλακόστρωτο δάπεδο καταστραμμένο.

Ο Σύνδεσμος αποφάσισε, με δαπάνες του, να εξωραΐσει το χώρο και να διατηρηθεί αυτός ο παραδοσιακός χώρος με την παλιά του μορφή. Τοποθετήθηκε καινούρια πέτρινη κούπα, επισκευάστηκε ο τοίχος και συμπληρώθηκε το πλακόστρωτο.

— Στην προσπάθεια αυτή για τη διαμόρφωση του χώρου της δρύσης «Μότσιο» πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους ΔΩΡΕΑΝ και οι εξής χωριανοί: α) Γ. Αποστολόπουλος εργασία αξίας 10.000 δρχ., β) Χρ. Ηλ. Τομαράς εργασία 2 ημερομισθίων και γ) Θαν. Δ. Μώρης (Καρφής) εργασία μεταφοράς υλικών για τη δρύση, με το μουλάρι του.

— Ο Γιάννης Γ. Κουφός διέθεσε εργασία 2 ημερομισθίων για το πότισμα των δέντρων στο Νεκροταφείο.

Το Δελτίο τους ευχαριστεί όλους θερμά για την πολύτιμη προσφορά τους κι εύχεται το παράδειγμά τους να βρίσκει μιμητές.

— Επίσης ο Σύνδεσμος διαμόρφωσε το χώρο και σε μια άλλη δρύση, στα «Κουτσαλέικα» και βοήθησε οικονομικά στη διάνοξη του δρόμου προς τη «Μπάρμπεση», τόπου περιπάτου κοντά στην παραδοσιακή δρύση.

ΑΦΘΟΝΙΑ ΜΗΛΩΝ

Ευλογημένη είναι η φετεινή χρονιά με τις καλοκαιριάτικες δροσιές της, για την παραγωγή μήλων στο χωριό. Υπάρχει ΠΑΓΚΑΡΠΙΑ θα λέγαμε, αν και οι μηλιές έχουν μείνει ακαλλιέργητες (από έλλειψη γεωργικών χεριών), απότιστες, ακλάδευτες, αράντιστες. Ο δροσερός καιρός τις ευνόησε και είναι κατάφορτες

από μήλα γερά και χωρίς σκουλήκια. Μόνο που είναι μικρά τα μήλα, γιατί είναι πολλά σε κάθε δένδρο και απεριποίητα. Η φετεινή καρποφορία δείχνει, ότι τα ορεινά δροσερά εδάφη, σαν της Καλοσκοπής, είναι τόπος ιδεώδης για παραγωγή μήλων. Θα πληρωθούν καλά οι κόποι... των Καλοσκοπιτών της Αθήνας, που ίσως να μην καταδεχτούν να τα μαζέψουν κιόλας. Οι κατσίκες, που διαβαίνουν ελεύθερες από χωράφι σε χωράφι, ορθώνουν τα πόδια τους πάνω στα δέντρα και τρώνε με την άνεσή τους φύλλα και μήλα, όσα φτάνουν.

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ

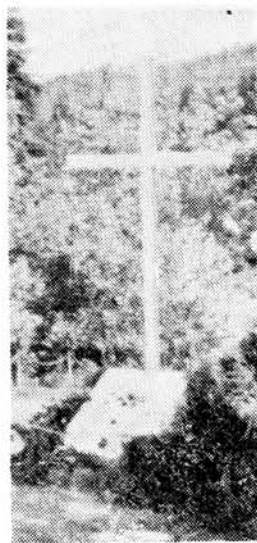
Στις 15 Ιούλη '84, ημέρα Κυριακή, έγινε μνημόσυνο στο χώρο που έπεσαν νεκροί οι 33 Αγωνιστές του ΕΛΑΣ πριν 40 χρόνια (στις 5.1.44). Η πρωτοβουλία για την τέλεση του μνημοσύνου ήταν της Πανελληνίας Επιτροπής Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης (ΠΕΑΕΑ), παραρτήματος Φωκίδας (Ήμφισσας).

Στο μνημόσυνο παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του Νομού, των Δήμων Ήμφισσας, Αμφίκλειας και Υπάτης και των Κοινοτήτων Καλοσκοπής, Μαυρολιθαρίου, Παύλιανης, εκπρόσωποι διαφόρων Πολιτιστικών Σωματείων, πολλοί Αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης και άλλοι απλοί άνθρωποι από τα γύρω χωριά, που έζησαν έντονα τα γεγονότα της εποχής εκείνης κι έ-

θαψαν με τα χέρια τους τους ηρωικούς νεκρούς.

Μετά την επιμνημόσυνη δέηση, που έψαλε ο Ιερέας του χωριού παπα-Παναγιώτης Χασιακός, απευθύνανε συγκινητικά λόγια στη μνήμη των νεκρών ο Νομάρχης Φωκίδας κ. Μιχ. Καλκανδής, ο Δήμαρχος Ήμφισσας κ. Καμπεράκης, ο Δ. Ν. Κόλλιας (είναι και ο πατέρας του θαμμένου στον ομαδικό τάφο).

Κύριος ομιλητής, που αναφέρθηκε στο ιστορικό της φοβερής ενέδρας, ήταν ο Δήμαρχος της Υπάτης κ. Μυλωνάς, Διοι-

κητής Τάγματος του ΕΛΑΣ. Ωραίο ποίημα, με τίτλο «Γιατί αργούνε οι νεκροί», απάγγειλε ο Αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης Αυγέρης Αυγερόπουλος απ' την Πυρά.

Οι διάφοροι εκπρόσωποι κατάθεσαν δάφνινα στεφάνια, για να τιμηθούν οι ηρωικοί νεκροί. Από μέρους του Συνδέσμου Καλοσκοπιτών κατέθεσε το στεφάνι ο Πρόεδρος του Ζαχ. Ι. Ραπτόπουλος.

Χρέος όλων μας είναι να θυμούμαστε, πως κάποιος θυσίασε τη ζωή τους στο δωμά της Ελευθερίας, που την απολαμβάνουμε σήμερα όσοι επιζηήσαμε απ' τη θύελλα και οι νεώτερες γενιές.

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Γράφει ο ΦΑΝΗΣ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

Το σχολείο μας ανακαινίστηκε

Οι αίθουσες του Σχολείου μας επισκευάστηκαν και στη συνέχεια χρωματίστηκαν.

Φέτος, όπως πληροφορήθηκα θα είναι έξι (6) παιδιά. Περισσότερα φυσικά από πέρυσι που ήταν τέσσερα.

Το τεράστιο εκείνο Σχολείο που τα προπολεμικά χρόνια στέγαζε 200 και πάνω μαθητές, από τους οποίους πολλοί έγιναν επιστήμονες ενώ άλλοι διέπρεψαν στις τέχνες και το εμπόριο, τώρα κινδυνεύει να ερημωθεί.

Εξωραϊζεται η Ρούγα

Ας ελπίσουμε πως σύντομα θα αποπερατωθούν τα δυο βασικά έργα που γίνονται στη Ρούγα.

Το ένα είναι η διάνοιξη και τσιμεντόστρωση αμαξωτού δρόμου από Αλεξόγιαννου μέχρι «Μπάρπηση». Ο δρόμος αυτός, που κατασκευάζεται ακόμα, θα αξιοποιήσει την υποθαμμισμένη γειτονιά.

Το άλλο έργο είναι, η διαμόρφωση της μικρής πλατείας, που από χρόνια ονειρεύονται οι περίοικοι, στο σταυροδρόμι της Ρούγας. Στον ακάλυπτο χώρο, (πρώην κτήμα Παν. Δ. Κυρίτση).

Το σχέδιο, για την εν λόγω μικρή πλατεία που θα στολίζει το περιβάλλον, προβλέπει παιγνίδια για τις σωματικές ασκήσεις των παιδιών, άνθη παγκάκια, παραδοσιακή θρύση κλπ.

Στην ήσυχη, όσο και όμορφη αυτή γωνιά του χωριού μας θα ψυχαγωγούνται οι κουρασμένοι ως και οι απόμαχοι της δουλειάς Ρουγιώτες.

Διαμαρτυρία Κτηνοτρόφου

Ήσυχες και δρόντηξε η διαπεραστική φωνή του τσέλιγκα Τσοχαντάρη μέσα στο Κοινοτικό Γραφείο. Ζητούσε από το Κοινοτικό Συμβούλιο να λάβει μέτρα εναντίον των ξένων κτηνοτρόφων που καταπατούσαν με τα κοπάδια τους τα Κουκουβιστιανά βοσκοτόπια στην Αγία Τριάδα και στην Ψηλή Ράχη.

Κι όπως δεβαίνανε ο συμπαθής τσοπάνης, οι Παυλιανίτες κατεβαίνουν μέχρι τα Γεωργιαννέικα και οι Σκληθριώτες έφταναν ως κάτω στο Κεραμιδαριό.

— Πού θα τα βοσκήσω ωρέ, ως το Νοέμβριο που θα φύγω για τα χειμαδιά, 450 γιδοπρόβατα; Τα δουνά δεν μας κρατάνε άλλο γιατί ξεράθηκαν τα λιβάδια. Κοκκίνησε μωρέ ο τόπος από τη σκόνη που σκορπίζεται από τα μεταλλεία!...

Δεν έχει άδικο ο άνθρωπος.

Το πότισμα

Το χωριό μας πνίγηκε φέτος κυριολεκτικά στο νερό. Στις αρχές του καλοκαιριού υπήρχε κάποια ακαταστασία. Όταν βάλανε νεροφύλακα, και τα λιγοστά χωράφια και λαχανόκηποι ποτίζονταν πλέον με τη σειρά, σταμάτησαν οι καυγάδες και η αναρχία. Μπήκε επιτέλους κάποια τάξη.

Ας θυμηθούμε οι παλιότεροι το κομπούζιο εκείνο των ποτισμάτων κατά την προπολεμική περίοδο, όπου το νερό του κεφαλόδρουσου έφτανε ως τον «Πλάτανο», το «Στρογγυλό» τη «Χάλιξη» και τα «Παλιάμπελα». Δεν υπήρχε σπιθαμή ακαλλιέργητη και απότιστη. Δεν εξαιρούνταν, τότε, ούτε τα λαχανικά, οι ντομάτες και τα διάφορα ευαίσθητα ζαρζαβατικά.

— Μπάρμπα Κώστα, του προύι σύνταχα θα περάσου του πράσου. Δε καρτερώ τ' ν' αράδαμ' ..

— Άει, μαρή, δάντου καμμιά ώρα, να μη σ' ξεραθεί.

Η Συγκοινωνία

Οι προσπάθειες, που μέχρι σήμερα καταβάλαμε, για το συγκοινωνιακό πρόβλημα του χωριού μας, ως και του Δήμου Καλλιέων, δυστυχώς δεν καρποφόρησαν.

Ο κύριος Νομάρχης προβληματίζεται: Αν το λεωφορείο της γραμμής Μουσούνιτσα - Λαμία διέρχεται μέσω του Σιδ. Σταθμού Μπράλλου, τί θα γίνουν οι 5 - 6 ταξιτζήδες !!... Δε νομίζω να το βρίσκει σωστό ο αξιότιμος Νομάρχης να καταταλαιπωρούνται προς χάριν τους 12 - 13 χωριά της ορεινής Φωκίδας, για να κερδοσκοπούν εκείνοι σε δάρος τους.

Ο χορός της Παναγίας 15.8.84

Με πρωτοβουλία και με δαπάνες των Συλλόγων Αθηνών «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ» και Λαμίας «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ» καθώς και της Εκκλησίας του χωριού οργανώθηκε γιορταστική εκδήλωση στο προαύλιο της Παναγίας.

Η ημέρα που γιόρταζε η Μεγαλόχαρη ήταν χειμωνιάτικη.

Μαύρα σύννεφα σκέπαζαν απ' άκρη σ' άκρη τον ορίζοντα. Το απόγευμα το νερό έπεφτε με το τουλούμι. Όλοι μας απογοητευθήκαμε. Όταν νύχτωσε και η θύελλα είχε πια κοπάσει, τότε, άρχισαν ν' ακούγονται από το στερεοφωνικό μηχανήμα παραδοσιακά τραγούδια. Κι ο κόσμος, κρατώντας ομπρέλλες, άρχισε να κατεβαίνει από στρατές και μονοπάτια στον ιερό χώρο της Παναγίας. Σε λίγο ο αυλόγυρος της εκκλησούλας κατακλύστηκε από χαρούμενα και γελαστά πρόσωπα.

Εκεί στο πλακόστρωτο της Μεγαλόχαρης άναψε το γλέντι.

Τρεις δίπλες ο χορός από ηλικιωμένους, μεσόκοπους και νέους, ενθουσιασμένους και κεφάτους, που στριφογύριζαν μέχρι τις 3 τα ξημερώματα.

● Το ρεύμα που καταναλώθηκε το πήραμε απ' την Παναγιού Τσιρώνη - Χριστοδούλου, που την ευχαριστούμε!

Τα αγριογούρουνα

«ΓΕΜΙΣΕ ΑΠΟ ΑΓΡΙΟΧΟΙΡΟΥΣ
ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

● Φυλάνε σκοποί οι κάτοικοι για να προστατέψουν

Η Παιδαγωγική στήλη

Η ΓΡΑΦΗ

Γραφή είναι η έκφραση ιδεών, συναισθημάτων, αναγκών πάνω σε χαρτί ή άλλη ύλη, με γράμματα της αλφαβήτας και ψηφία. Γραφή με γράμματα είχαν επινοήσει πρώτοι οι Έλληνες στα 1000 π.Χ. περίπου.

Η δεξιότητα γραπτής διατύπωσης ιδεών κλπ. εξαρτάται κυρίως απ' το βαθμό ελέγχου των κινήσεων του χεριού, την εναρμόνισή τους, τον περιορισμό τους

στις πλέον απαραίτητες και την αυτοματοποίησή τους. Για ν' αποκτήσει ο άνθρωπος δεξιότητες στη γραφή απαιτείται συμμετοχή του πνεύματος, όπως της προσοχής, αντίληψης, μνήμης. σύγκρισης, που με το χρόνο γίνεται η αυτοματοποίησή της. Η δεξιότητα της γραφής δεν ολοκληρώνεται στον πρώ-

το χρόνο της φοίτησης του παιδιού στο σχολείο.

Η αυτοματοποίηση της γραφής είναι απαραίτητη, γιατί εξασφαλίζει ταχύτητα και κυρίως συγκέντρωση της προσοχής του ατόμου σ' αυτό που διατυπώνει (περιεχόμενο). Τα πνεύματα και οι τόνοι εμποδίζουν αρκετά την αυτοματοποίηση, γι' αυτό και περάσαμε στο μονοτονικό σύστημα γραφής.

Η δυσανάγνωστη γραφή (κακογραφία) επηρεάζει δυσμενώς τον αναγνώστη και το βαθμολογητή, ενώ αντίθετα η ευανάγνωστη γραφή τους ικανοποιεί και διαβάζουν ξεκούραστα το κείμενο. Η κακογραφία συνήθως οφείλεται σε σπασμό (γραφοσπασμό), που

προξενεί ανώμαλη συστολή μερικών μυών του χεριού, που χρησιμοποιούνται στη γραφή.

Η καλή γραφή ικανοποιεί αισθητικά με τη συμμετρία και τις κανονικές αποστάσεις των γραμμάτων, λέξεων, στίχων, με τη χρήση περιθωρίων άνω, κάτω και αριστερά και την αρχή των παραγράφων λίγο δεξιότερα των άλλων στίχων.

Η γραφή, που τα γράμματα είναι όρθια και μοιάζουν μ' εκείνα του διδλίου, πλεονεκτεί, γιατί ο μαθητής διευκολύνεται στην ανάγνωση. Η γραφή αυτή είναι σύμφωνη με την κινητική ωριμότητα των παιδιών και απαιτεί λιγότερη μυϊκή ένταση.

Ασκήσεις γραφής γίνονται με την επανάληψη αντιγραφής προτύπων δειγμάτων γραφής, με σκοπό την αυτοματοποίησή της. Η μίμηση αποτελεί σπουδαίο τρόπο για τη μάθηση της γραφής (πολλοί μιμούνται τη γραφή του δασκάλου τους).

Η γραφή διδάσκεται ταυτόχρονα με την πρώτη ανάγνωση κι εξελίσσεται ως την αυτοματοποίησή της στις μεγάλες τάξεις.

Η γραφή είναι μέσον επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων και διαφύλαξης των ιδεών, των γεγονότων, της παράδοσης κλπ.

Η σωστή θέση του σώματος, σε σχέση με το κάθισμα και το τραπέζι, είναι να μένει το κορμί όρθιο, για να μην πιέζεται το αναπνευστικό και το κυκλοφοριακό σύστημα. Το μολύδι να το κρατάμε με τα τρία δάχτυλα και σε αρκετή απόσταση (2-3 πόντους) από τη μύτη.

Η ταχύτητα στη γραφή μετριέται με τον αριθμό των γραμμάτων σε κάθε λεπτό. Άσκηση στην ταχύτητα γίνεται στις ανώτερες τάξεις του δημοτικού, όταν η γραφή έχει πια αυτοματοποιηθεί.

Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

την παραγωγή τους

Το χωριό μας Καλοσκοπή Φωκίδας, που βρίσκεται κοντά στη Γκίωνα σε υψόμετρο 1.150 μ., κατακλείστηκε από αγριόχοιρους, οι οποίοι έχουν καταφύγιο στα πυκνά δάση του βουνού. Τα άγρια αυτά ζώα προξενούν μεγάλες καταστροφές στα καλλιεργημένα ποτιστικά χωράφια, στα αμπέλια και στα παντός είδους κηπευτικά.

Οι κάτοικοι του χωριού βρίσκονται σε απόγνωση, διότι τα αγριογούρουνα φτάνουν μέχρι τις πόρτες των σπιτικών τους. Απελπισμένοι διανυκτερεύουν εναλλάξ στο ύπαιθρο κραυγάζοντας και χτυπώντας τενεκέδες, προσπαθώντας με αυτόν τον τρόπο να τα εκφοβίσουν και να τα απομακρύνουν. Από τον θόρυβο και το πανδαιμόνιο που δημιουργείται τα μεσάνυχτα, τρομοκρατούνται τα μικρά παιδιά, καθώς και οι ανυποψίαστοι ξένοι παραθεριστές, οι οποίοι αισθάνονται ανασφάλεια και φόβο. Η κατάσταση είναι δραματική.

Με συναίσθημα ευθύνης, αφού απαγορεύεται το κυνήγι, ως αναλάβει το κράτος την προστασία των σπαρτών μας.

Ας σημειωθεί ότι τα κηπευτικά, οι πατάτες, και

τα φασόλια, αποτελούν την μοναδική παραγωγή του φεινού χωριού μας και όλα αυτά παραμένουν βορά των αγριόχοιρων. Οι αρμόδιες υπηρεσίες που παραπονεθήκαμε μας υπενθύμισαν το Νόμο. Είναι λυπηρό το γεγονός να βλέπουμε τις άγριες γουρούνες, με καμιά δεκαριά από κοντά γουρουνάκια, να καταστρέφουν τα περιβόλια μας και να μη μπορούμε να αντιδράσουμε. Το κράτος μας απαγορεύει να τα ενοχλήσουμε, διότι δεν είναι εποχή κυνηγιού.

Κι όπως φαίνεται, περισσότερο ενδιαφέρον δείχνει η Πολιτεία για τους αγριόχοιρους, παρά για το διός μας και την ύπαρξή μας.

ΦΑΝΗΣ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ
Καλοσκοπή Φωκίδας»

Ύστερα από την παραπάνω επιστολή, η οποία δημοσιεύθηκε σε πολλές εφημερίδες των Αθηνών, και μάλιστα κατά τον πιο εντυπωσιακό τρόπο, δόθηκε εντολή από την Νομαρχία να δηλώσουν οι χωριανοί μας στην Κοινότητα τις ζημιές, που είχαν προξενήσει οι αγριόχοιροι στα κτήματά τους.

Ελπίζουμε να αποζημιωθούν.

ΜΝΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΟΙ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

(Από το ανέκδοτο έργο «ΔΥΣΒΑΤΗ ΠΟΡΕΙΑ»)

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΣΙΑΚΟΥ

Η Καλοσκοπή (το παλιό κεφαλοχώρι Κουκουδίστα), που βρίσκεται σκαρφαλωμένο στις πλαγιές της Γκιώνας της ασέληνης, υπήρξε στήριγμα του Αγώνα στα 1821, με τον οπλαρχηγό της ΠΑΠΑΝΤΡΙΑ τον ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΙΑΝΟ και μια τριανταριά ακόμα Κουκουδιστιανούς αγωνιστές, που τον ακολουθούσαν. Ήταν γραφτό της και στον πρόσφατο αγώνα κατά των κατακτητών (1941 - 44) να παίξει και πάλι σημαντικό ρόλο σ' αυτόν, με την ομόθυμη συμμετοχή των κατοίκων της.

Οι Καλοσκοπίτες, αγνοί πατριώτες κι ενθουσιώδεις πάντοτε απ' τα μεγάλα και ωραία ιδανικά, ένωσαν βαθιά ικανοποίηση με την έναρξη του μεγάλου αγώνα της πατρίδας, που ήταν η συνέχεια του έπους της Αλβανίας στην ίδια τη σκλαβωμένη χώρα μας. Οι «κεφαλές» του χωριού είχαν κιόλας μυηθεί σ' αυτόν τον αγώνα από τον ΑΛ. ΣΕΦΕΡΙΑΔΗ, που από καιρό είχε φτάσει στην Καλοσκοπή και οργάνωσε, μυστικά και χαμηλόφωνα, την πρώτη αντιστασιακή ομάδα από τους Καλοσκοπίτες: 1) ΑΝΤΩΝΗ Γ. ΠΑΣΑΛΗ, έφ. ανθ)γό της Αλβανίας, που αργότερα έγινε στρατιωτικός στο Αρχηγείο του ΕΛΑΣ Λοκρίδας, με το ψευδώνυμο «Μελάς», μεταπολεμικά Ειρηνοδίκη (πέθανε το 1978), 2) ΓΙΩΡΓΟ ΤΑΞ. ΚΟΛΙΑ, καθηγητή Πανεπιστημίου (πέθανε το 1973), 3) ΝΙΚΟ ΧΑΣΙΑΚΟ, δάσκαλο του χωριού (πέθανε το 1979), 4) ΓΙΩΡΓΟ ΑΡ. ΠΡΙΟΒΟΛΟ, έφ. ανθ)γό της Αλβανίας, 5) τον παπα - ΜΕΛΤΟ ΚΥΡΙΑΖΗ, 6) ΓΙΑΝΝΗ Δ. ΔΑΝΙΗΛ, καθηγητή, 7) ΓΙΩΡΓΟ Ε. ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ανάπηρο στρατιώτη της Αλβανίας (πέθανε το 1983).

Η πρώτη αντιστασιακή δράση της ομάδας ήταν να προετοιμάσουν τη διαδικασία για τις ρίψεις των εφοδίων και την παραλαβή των Άγγλων σαμποτέρ, που θα γίνονταν σε λίγες μέρες στην Γκιώνα.

Μετά την εμφάνιση του Άρη Βελουχιώτη στην Καλοσκοπή (Αύγουστος 1942) και την ορκωμοσία της ομάδας των Καραλιδαναίων στην εκκλησία του χωριού, οι Ιταλοί δραστηριοποιήθηκαν το μήνα Σεπτέμβρη. Στις αρχές του τρίτου δεκαήμερου έγιναν οι ρίψεις πολεμοφοδίων από αγγλικά αεροπλάνα κι έπεσαν οι πρώτοι Άγγλοι σαμποτέρ. Την είδηση για τις ρίψεις είχε φέρει από την Αθήνα ο Γ. Α. Πριόβολος, που ήταν σύνδεσμος μεταξύ Άγγλων (οργάνωση της Αθήνας) και των ανταρτών.

Αφού οι αντάρτες (Καραλιδαναίοι κλπ.), μαζί με τους μυημένους στον αγώνα Καλοσκοπίτες, μάζεψαν τα πολεμοφόδια και τα έκρυψαν σε σπηλιές της Γκιώνας, οι Ιταλοί κινητοποιήθηκαν απ' τις περιοχές Σεγδίτσας, Καλοσκοπής και Πανουριάς (Δρέμισας) κυ-

«Η Ελλάδα σέρνει το χορό ψηλά, με τους αντάρτες,
— χιλιάδες δίπλες ο χορός, χιλιάδες τα τραπέζια —
κ' είν' οι νεκροί στα ξάγνοντα πρωτοπανηγυριώτες».
Άγγελος Σικελιανός
(1943)

κλωτικά στην Γκιώνα, για ν' ανακαλύψουν τα πολεμοφόδια και τους αντάρτες. Δυο λόχοι Ιταλών στρατοπέδευσαν στην Καλοσκοπή. Μια διμοιρία στρατοπέδευσε στη Βίνιανη (είσοδος στις Ρεκάς τη ρεματιά) της Σεγδίτσας, για να προχωρήσει την άλλη μέρα προς την Γκιώνα. Ήταν προπομπός άλλων δυνάμεων, που θ' ακολουθούσαν. Έτσι, όλοι μαζί θα κύκλωναν την Γκιώνα, για να πιάσουν τους αντάρτες και τους Άγγλους.

Ο ΑΡΗΣ με τους αντάρτες του, το ΝΙΚΗΦΟΡΟ, τους Καραλιδαναίους και άλλους, άρχισαν μάχη με τους Ιταλούς στις Ρεκάς τη ρεματιά. Ήταν η πρώτη μάχη του αντάρτικου, που δινόταν κατά παράταξη με τον εχθρό. Οι Ιταλοί αιφνιδιάστηκαν το πρωί στα χαράματα και σε λίγη ώρα η διμοιρία τους αποδεκατίστηκε. Πολλοί σκοτώθηκαν, έπιασαν μερικούς αιχμαλώτους οι αντάρτες και πήραν τον οπλισμό τους και άλλα εφόδια. Ανάμεσα στους αντάρτες, που έδωσαν τη μάχη, ήταν και ο πρώτος Καλοσκοπίτης αντάρτης ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΟΥΜΠΑΣ (Σαής), που είχε ενταχθεί από το καλοκαίρι στην αντιστασιακή ομάδα του Παρνασσού.

Τέλος Σεπτέμβρη στην Καλοσκοπή τρυγούσαν τ' αμπέλια και πολλοί τρυγητές διανυχτέρειναν εκεί, επειδή ήταν μακριά απ' το χωριό, ανάβοντας φωτιές τη νύχτα, γιατί τ' απόγειο της Γκιώνας τους περόνιαζε τα κόκαλα. Μια νύχτα (28 Σεπτέμβρη) οι Ιταλοί έφτασαν στο χωριό και αφού το κύκλωσαν, άρχισαν να πυροβολούν προς τ' αμπέλια, που έβλεπαν τις φωτιές, νομίζοντας πως εκεί ήταν οι αντάρτες. Όταν ξημέρωσε, καλούσαν με τον ντελάλη όλους τους κατοίκους να μαζευτούν στην πλατεία, γιατί αλλιώς θα έκαιγαν τα σπίτια. Ως το μεσημέρι μαζεύτηκαν όλοι απ' τ' αμπέλια, άντρες και γυναίκες. Ξεχώρισαν τους άντρες από 16 - 60 χρόνων κι έδιωξαν τις γυναίκες και τους γέρους.

Το απόγευμα, προτού οδηγήσουν τη μοιραία φάλαγγα των Καλοσκοπιτών στη Γραβιά, έστησαν οι Ιταλοί τους όλμους στην πλατεία και χτυπούσαν με πολλά βλήματα τα ριζά της Γκιώνας, σκηνοθετώντας έτσι μια μάχη με τους αντάρτες, για να δικαιολογήσουν τη σύλληψη των 187 Κουκουδιστιανών.

Φτάνοντας οι όμηροι στη Γραβιά, τους έκλεισαν στη μάντρα της προτομής του Αντρούτσου. Από εκεί, την άλλη μέρα μ' αυτοκίνητα τους μετέφεραν στη

Λειβαδιά και τους έκλεισαν στις αποθήκες βαμβακιού του Μουρίκη.

Απ' όλους ξεχώρισαν οχτώ ομήρους και τους άλλους τους μετέφεραν και τους έκλεισαν στο λασπωμένο στρατόπεδο της Θήβας. Τους οχτώ έκλεισαν στις φυλακές της Λειβαδιάς, για να περάσουν από Στρατοδικείο.

Άλλες σπασμωδικές ενέργειες των Ιταλών το Σεπτέμβρη του '42 ήταν η σύλληψη των Σιγδισιωτών και το κλείσιμό τους στο στρατόπεδο της Θήβας. Έκαψαν τη Σεγδίτσα, επειδή εκεί κοντά δόθηκε η μάχη της Ρεκάς. Τα γυναικόπαιδα του χωριού έφτασαν πρόσφυγες στην Άμφισσα.

Στην Πανουριά εκτέλεσαν τον Πρόεδρό της, τον Παπαντώνη, γιατί τους είπε, πως υπάρχουν στην περιοχή πολλοί αντάρτες.

Στην Καλοσκοπή διέφυγαν τη σύλληψη πέντε μνημόνοι στον αγώνα, γιατί κοιμόνταν έξω απ' το χωριό κι ένα γενναίο παλικάρι, ο Θαν. Δ. Μώρης, δραπετεύσε απ' τη φάλαγγα των ομήρων και κρύφτηκε κάτω από ένα γεφυράκι.

Την άλλη μέρα (30 Σεπτέμβρη) έφτασα από τη Λαμία στο χωριό γύρω στο σουρούπωμα, χωρίς να γνωρίζω τα όσα είχαν συμβεί την προηγούμενη. Βρήκα τις γυναίκες που έκλαιγαν με μαύρο δάκρυ κι έτρεξαν απ' τη γειτονιά να μου ιστορήσουν τα βάσανά τους. Απ' την οικογένειά μας είχαν πάρει οι Ιταλοί τον αδερφό μου, που σήμερα είναι παπάς στην Καλοσκοπή.

Ξαφνικά ακούστηκε μια φωνή, πως οι Ιταλοί μπαίνουν στο χωριό. Μόλις σκοτείνιασε, έφυγα από κάποιο μονοπάτι έξω απ' το χωριό. Οι Ιταλοί έβαλαν παντού φυλάκια. Την άλλη μέρα έβλεπα μέσα από κάποιο κρυψώνα το σκοπό Ιταλό, ψηλά στο ύψωμα Αϊ-Γιαννάκη. Ήρθαν με σκοπό να βρουν και όσους διέφυγαν τη σύλληψη. Άδικα όμως κοπίσσαν και γι' αυτό πήραν δυο γυναίκες στη Γραβιά, αδερφές του Ν. Χασιακού, που μετά τις άφησαν ελεύθερες.

Οι οχτώ, που φυλακίστηκαν στη Λειβαδιά, ήταν: Ο Γ. ΑΡ. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ, που το βράδυ είχε γυρίσει από την Αθήνα και καθώς ήταν κουρασμένος κοιμήθηκε στο σπίτι, όταν κύκλωσαν το χωριό οι Ιταλοί. Ο Ν. ΤΑΞ. ΚΟΛΙΑΣ, ταμιακός, που παραθέρριζε στο χωριό. Ο Πρόεδρος του χωριού ΛΟΥΚΑΣ Ν. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ και ο αδερφός του Γ. Ν. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ, ο Γ. ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ο ΘΥΜΙΟΣ Ε. ΤΣΙΓΑΣ, ο Γ. Χ. ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ και ο ΑΛ. ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ, που ανύποπτος εκείνο το βράδυ κοιμήθηκε στο χωριό.

Τους πέρασαν Στρατοδικείο και η απόφαση ήταν να εκτελεστούν, σε αντίποινα εννιά αιχμαλώτων της μάχης στη Ρεκά, αλλά γλίτωσαν συμπτωματικά και από καλή τους τύχη. (Τις πληροφορίες για την μη εκτέλεση των 7 φυλακισθέντων Καλοσκοπητών έδωσε ο Γιώργος Αρ. Πριόβολος, ένας απ' τους φυλακισμένους της Καλλιθέας).

Ο Άρης, μετά τη μάχη της Ρεκάς, ζήτησε από τους Ιταλούς ν' ανταλλάξει τους εννιά αιχμαλώτους Ιταλούς με επτά συγκεκριμένους (ονοματικά) Έλληνες κρατούμενους, που ήταν στις φυλακές Λαμίας. Οι Ιταλοί δεν δέχτηκαν αυτή την πρόταση και αντί να εκτελέσουν τους εφτά φυλακισμένους στη Λειβαδιά Καλοσκοπίτες, αποφάσισαν να εκτελέσουν τους εφτά

της Λαμίας που ζήτησε ο Άρης και δυο ακόμα, που πήραν από τις φυλακές της Λειβαδιάς, τον Λουκά Πριόβολο κι έναν Τζιβάρα απ' την Πολύδροσο. Έτσι συμπλήρωσαν συνολικά 14, που εκτελέστηκαν στις 9 Δεκέμβρη στη Στενή του Καστελλίου (ανάμεσά τους έξι Υπαταίοι).

Οι άλλοι έξι Καλοσκοπίτες, που δεν εκτελέστηκαν, μεταφέρθηκαν στις φυλακές της Καλλιθέας, για να ελευθερωθούν απ' την Ελληνική Αστυνομία το Σεπτέμβρη του 1943, όταν κατόρρευσε η Ιταλία πριν τους παραλάβουν οι Γερμανοί.

Οι υπόλοιποι 180 Καλοσκοπίτες του στρατοπέδου έζησαν μέσα σε αντίσκηνα, πεινασμένοι και άρρωστοι, ως τις 4 Δεκέμβρη, ανήμερα της Αγίας Βαρβάρας, που η χάρη της τους ελευθέρωσε, για να μην ξαναπέσουν πια στα χέρια κατακτητών και να οργανωθούν ενεργά στις οργανώσεις της Εθνικής Αντίστασης.

Ο απολογισμός της συμμετοχής των Καλοσκοπιτών στην Εθνική Αντίσταση ήταν: Όλοι οι άντρες, ανεξάρτητα από την πολιτική τους τοποθέτηση, εντάχτηκαν στο ΕΑΜ: Τριάντα υπήρξαν μαχητές του ΕΛΑΣ, που τρεις σκοτώθηκαν σε διάφορες μάχες (ΒΑΓΓ. ΤΣΟΛΑΝΑΣ, ΠΑΝ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ και ΓΙΩΡΓΟΣ Δ. ΔΑΝΙΗΛ - ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, πολιτικός λόχου). Πενήντα ήταν στον εφ. ΕΛΑΣ του χωριού (δυο σκοτώθηκαν στη φονική ενέδρα της Αγ. Τριάδας Καλοσκοπής, 4.1.44, ο ΠΑΝ. ΖΟΥΓΓΡΟΣ και ο ΝΙΚ. Δ. ΚΟΛΙΑΣ, που είχαν ακολουθήσει το λόχο του Καλλία κι έχασαν τη ζωή τους 32 μαχητές — ανάμεσά τους και ο ΚΑΛΛΙΑΣ (αξ)κός της Αλβανίας).

Οι νέοι του χωριού οργανώθηκαν στην ΕΠΟΝ, που είχε τέσσερις νεκρούς: Τον ΣΤΕΦΑΝΟ Π. ΚΟΛΙΑ, που πέθανε από τα βασανιστήρια στην Ειδική Ασφάλεια το Φλεβάρη 1944, τον ΘΑΝ. Κ. ΑΥΓΕΡΙΝΟ, που σκοτώθηκε σε συμπλοκή στο 51 χιλιόμετρο (ήταν σύνδεσμος) και τους ΠΑΝ. Ν. ΚΩΣΤΟΥΡΟ και Δ. Γ. ΜΑΤΖΟ, που σκοτώθηκαν από πολεμικό ατύχημα.

Όλες οι γυναίκες του χωριού οργανώθηκαν στην Εθνική Αλληλεγγύη και πρόσφεραν πολλές υπηρεσίες στη διάρκεια του Αγώνα, γιατί το χωριό ήταν σταυροδρόμι της Εθνικής Αντίστασης.

Έναν ακόμη Καλοσκοπίτη πήραν όμηρο στη Γερμανία, τον ΚΩΣΤΑ Ε. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗ, που τον έπιασαν στη Λαμία οι Ιταλοί το Σεπτέμβρη 1942 και αφού τον πέρασαν στρατοδικείο, τον καταδίκασαν σε θάνατο, που αργότερα η ποινή του μετριάσθηκε σε ισόβια δεσμά. Το 1944 οι Γερμανοί τον μετέφεραν, μ' άλλους μαζί ομήρους, στο στρατόπεδο Μπέλσεν της Γερμανίας, για να πεθάνει εκεί το 1945, λίγο πριν μπουν οι σύμμαχοι στην Γερμανία.

Τον Καλοσκοπίτη ΓΙΑΝΝΗ Ν. ΚΩΣΤΟΥΡΟ έπιασαν στην Αθήνα και τον έκλεισαν στις φυλακές της Αίγινας (1943 - 44). Εκεί αρρώστησε απ' τις κακουχίες και τον έφεραν σε νοσοκομείο στην Αθήνα, απ' όπου δραπετεύσε, με τη δόχεια νοσοκόμων και γλίτωσε, μένοντας όμως ανάπηρος.

Τέλος η Καλοσκοπή είχε άλλα 15 θύματα στην Κατοχή, που εκτελέστηκαν απ' τους Γερμανούς και ολόκληρο το χωριό παραδόθηκε στις φλόγες και στην καταστροφή τον Απρίλη του 1944.

Γ. Χ.

ΦΩΚΙΚΑ ΝΕΑ**ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΝΟΜΑΡΧΗ**

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Γραφείου Εσωτερικού Τύπου Φωκίδας «στις 8.8.84 ο Νομάρχης Φωκίδας Μιχάλης Καλκανδής επισκέφθηκε τις Κοινότητες Καλοσκοπής, Πανουργιά, Στρώμης, Πυράς και Μαυρολιθαρίου.

Επί τόπου και με μεγάλη συμμετοχή εξέτασε και επέλυσε πολλά από τα προβλήματα των κατοίκων.

**ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ
ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Στο Μαυρολιθάρι συνεδρίασε το Νομαρχιακό Συμβούλιο στα πλαίσια του προγράμματος των αποκεντρωμένων συνεδριάσεων του, και εξέτασε την πορεία των εκτελουμένων έργων, έκανε δε και τον προγραμματισμό των έργων του 1985 των κοινοτήτων Πανουργιάς, Στρώμης, Πυράς, Μαυρολιθαρίου, Καστριώτισσας, Αθανασίου Διάκου και Κάτω Μουσούνισσας. Η συνεδρίαση του Νομαρχιακού συμβουλίου έγινε στην πλατεία του Μαυρολιθαρίου με μεγάλη συμμετοχή των κατοίκων.

(Αναδημοσίευση από την εφημερίδα:

«Ο ΑΓΩΝ ΤΗΣ ΙΤΕΑΣ», (1.9.84))

ΦΩΚΙΚΑ '84

— Στην Άμφισσα, πρωτεύουσα του Ν. Φωκίδας, και σ' άλλα Κέντρα του Νομού, γιορτάστηκαν τα «ΦΩΚΙΚΑ '84». Στην Άμφισσα τις πολιτιστικές εκδηλώσεις οργάνωσε το Πολιτιστικό Κέντρο, υπό την αιγίδα του Δήμου της Άμφισσας, με ποικιλία εκδηλώσεων, από 7-29 του Ιούλη. Αυτού του είδους πολιτιστικές εκδηλώσεις είχαν αρχίσει το 1964, διακόπηκαν στη δικτατορία και συνεχίζονται πάλι από το 1980.

Με την έναρξη των εκδηλώσεων, χαιρέτησε το κοινό ο Νομάρχης Φωκίδας, ο Δήμαρχος της Άμφισσας και ο Πρόεδρος του Π.Κ.Φ.

— Έγιναν 11 εκδηλώσεις μέσα στον Ιούλη, με πολλή επιτυχία (λαϊκό ρεσιτάλ, λαϊκό πανηγύρι, ομιλία για τη λαϊκή παράδοση, χορός από «δρακοφόρους» των Χανίων, παιδική θεατρική παράσταση κλπ.

— Στη διάρκεια του καλοκαιριού (Ιούλη και Αυγούστο) έγιναν, επίσης, πολιτιστικές εκδηλώσεις και σ' άλλα Κέντρα της Φωκίδας, όπως στην Ιτιά, Δελφούς, Χρισό, Γαλαξείδι, Δεσφίνα, Γραδιά, Πολύδροσο, Λιδωρίκι, Ευπάλιο, Ερατεινή κ.ά.

Με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, πέρα απ' την ψυχαγωγία του λαού, αναπτύσσονται και συσφίγγονται οι ανθρώπινες σχέσεις και προάγεται η υπόθεση της ΕΙΡΗΝΗΣ. Συνεργάζονται καλύτερα οι άνθρωποι για τα προβλήματά τους και τα παρουσιάζουν στους αρμόδιους φορείς για γρήγορη επίλυση.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ —**ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ**

— Από 1-8 του Ιούλη γιορτάστηκε η Ναυτική Εβδομάδα σε πανελλήνια κλίμακα. Στη Φωκίδα γιόρτασαν ιδιαίτερα οι παραθαλάσσιες κωμοπόλεις Ιτιά και Γαλαξείδι, με διάφορες εκδηλώσεις.

— Στις 19 Αυγούστου (Κυριακή) έγιναν στην Ιτιά οι καθιερωμένοι ετήσιοι κολυμβητικοί αγώνες, τα 22α «Δελφίνα», με συμμετοχή ομάδων από πόλεις της Ρούμελης και άλλων περιοχών. Η ψυχή όλων των ως τώρα ετήσιων κολυμβητικών αγώνων στην Ιτιά ήταν ο καθηγητής Σωματικής Αγωγής, γυμναστής κ. Θύμιος Παππάς. Γι' αυτό το Δ.Σ. του Ναυτικού Ομίλου της Ιτιάς τον ανακήρυξε πρόσφατα επίτιμο Πρόεδρό του.

«ΣΚΑΡΙΜΠΕΙΑ '84»

Από 4-8 του Ιούλη στην Αγία Ευθυμία, το Μουσικό Πολιτιστικό Κέντρο, σε συνεργασία με την Κοινότητα, πραγματοποίησε εκδηλώσεις αφιερωμένες στο συμπαινώτη τους συγγραφέα Γιάννη Σκαρίμπα, που πέθανε πρόσφατα στη Χαλκίδα. Αξίζει κάθε τιμή σε πνευματικούς ανθρώπους σαν τον Γιάννη Σκαρίμπα.

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ

— Η ασφαλίτσωση του επαρχιακού δρόμου από 51 χιλιόμετρο - Καλοσκοπή - Βρίζες, μήκους 20 χιλιομέτρων, γίνεται πλέον πραγματικότητα. Εδώ κι ένα χρόνο περίπου έχει εγκατασταθεί το εργοτάξιο έξω απ' το χωριό (κάτω απ' το Σταυρό) και κάθε είδους μηχανήματα (μπουλντόζες, κομπρεσέρ, οδοστρωτήρες κλπ.) δουλεύουν συνέχεια. Ετοιμάζουν τό δρόμο (διαπλάτυνση, σκιρόστρωση κλπ.), ώστε έτοιμος πλέον να δεχθεί τον ασφαλοτάπητα και να παραδοθεί στην κυκλοφορία. Θα είναι ένας δρόμος σταθερός, τέλειος και άνετος για όλες τις εποχές του χρόνου και όχι μόνο καλοκαιρινός χωματόδρομος που ήταν ως τώρα.

Άρχισε κιόλας η διαβροχή του έτοιμου χαλικοστρωμένου οδοστρώματος με πετρέλαιο ασφάλτου από το χωριό προς το 51 χιλιόμετρο, για να ρίξουν στη συνέχεια τον ασφαλοτάπητα (τελευταία φάση του έργου). Μέ άλλα λόγια η εργασία έφτασε στην αρχή του τέλους. Έπρεπε να περάσουν 34 χρόνια για να ιδούμε ένα σωστό δρόμο (το 1950 ανοίχτηκε ο δρόμος από τις Βρίζες προς το χωριό).

— Αν μελλοντικά ασφαλοστρωθεί και το τμήμα από Βρίζες προς Παύλιανη (μήκους 5 μιλιομέτρων περίπου), πολλοί ξένοι και ντόπιοι τουρίστες θα πραγματοποιούν τη διαδρομή από Δελφούς - Άμφισσα - 51 χιλιόμετρο - Καλοσκοπή - Παύλιανη - Θερμοπύλεια - Λαμία, διαβαίνοντας μέσα σ' ελατόφυτη περιοχή 30

ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

ΡΙΨΕΙΣ — ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΡΕΚΑΣ — ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΙΑΝΟΙ

(Από κείμενα που άφησε ο Χαλάλ. Χρηστίδης
(Καμπέτσος))

Το 1942 στα βουνά μας το καλοκαίρι έφερναν γύρους τα συμμαχικά αεροπλάνα κι έριχναν όπλα και πυρομαχικά για τους αντάρτες. Οι Ιταλοί θρίσκονταν στο 51 χιλιόμετρο (δρόμος προς την Άμφισσα) κι έβλεπαν τι γινότανε. Ένα απόγευμα, κατά τις 5 η ώρα, ήρθε στην Καλοσκοπή ένα τάγμα Ιταλών και κατασκήνωσε πάνω από την Κρύα Βρύση, στου Βλαχοκώστα το σπίτι. Ύστερα σκορπίσανε στα μαγαζιά και στο χωριό, χωρίς να κάμουν ζημιές.

Εκείνη την ημέρα λάβαμε εντολή από τον Άρη Βελουχιώτη να του πάμε τρόφιμα στα βουνά, γιατί ήταν μέρες νηστικοί. Είχαμε ετοιμαστεί εφτά άτομα να πάμε, αλλά αφού ήρθαν οι Ιταλοί, τί θα κάναμε; Αποφασίσαμε, λοιπόν, να παίξουμε τον «παπά» και είπαμε στον αρχηγό των Ιταλών, πως θέλουμε να πάμε στα βουνά για έρευνα, μήπως τ' αεροπλάνα έριξαν τρόφιμα για το χωριό που πεινούσε. Εκείνος δέχτηκε, γιατί θα αιχμαλώτιζαν εφτά ακόμα άοπλους — μας είχαν στο χέρι βλέπετε.

Το πρωί, λοιπόν, εγώ, ο Ζήσης Αχλαδάς, ο Γιώργος Π. Κολλύρης, ο Θύμιος Ε. Τσίγας, ο Γιώργος Ματθαίου και άλλοι δυο που δε θυμάμαι, γιατί γέρασα και θόλωσε το μυαλό, ξεκινήσαμε με τα ταγάρια μας, που είχαν μέσα από δυο καρβέλια ψωμί, με τη δικαιολογία πως θα ψάχναμε μέρες στα βουνά και φύγαμε για να συναντήσουμε τον Άρη.

Μόλις φτάσαμε στο Μακρυλάκκωμα, ακούμε μια φωνή απ' του Τσιμπόγιαν' τα Ταμπούρια, που μας έλεγε να βαδίσουμε για τη Ρεκά. Εκεί θα συναντούσαμε τα παιδιά. Φτάσαμε, μας καλωσόρισαν, τους δώσαμε τα τρόφιμα, μας ευχαρίστησαν και τους πληροφορήσαμε τα νέα για τους Ιταλούς και πόσοι ήταν στο χωριό. Η ώρα θά 'τανε 12 και για μια στιγμή ακούμε από το Μοναστήρι της Σεγδίτσας μια

βροντερή φωνή να λέει:

— Έωρα, πιδιάαα... Φρουντίστι για τη ζωή σας και ταμπουρωθείτε, γιατί πάρα πολλοί Ιταλοί έφτασαν στη Βίνιανη και πήραν το δρόμο της ρεματιάς για τα βουνά.

Τότε, λοιπόν, ο Άρης λέει στον Κολλύρη και το Ζήση ν' ακολουθήσουν έναν αντάρτη και στους άλλους πέντε, αφού μας έδωσε από ένα πιστόλι, μας είπε ν' ανεβούμε στο Διάσελο και αν δούμε Ιταλούς να τον ειδοποιήσουμε. Το Ζήση και τον Κολλύρη τους πήραν προς το Μακρυλάκκωμα για την ίδια δουλειά, αφού τους πήγαν πρώτα από μια σπηλιά που είχαν κρύψει τα όπλα και τα πυρομαχικά και την είχαν κλείσει με πέτρες, για να ξέρουν πού είναι, «γιατί δεν ξέρουμε ποιος θα γλιτώσει σήμερα», μας είπε ο Άρης.

Κατόπιν τακτοποίησε τους αντάρτες σε τέτοιες θέσεις, που όταν έφτασαν την άλλη ημέρα οι Ιταλοί, δρέθηκαν κυκλωμένοι από τα πυρά των πολυβόλων των ανταρτών και δεν πρόφτασαν ούτε ντουφέκι ν' ανοίξουν. Μόνο δυο - τρεις βραδυπορούντες γλίτωσαν και γύρισαν στο 51 χιλιόμετρο και είπαν τα νέα στους άλλους Ιταλούς.

Εγώ με το Ματθαίο και τους άλλους τρεις κατεβήκαμε ως τα Μνήματα και πήραμε το δρόμο προς τη Βαθιά Λάκκα, κρύψαμε τα πιστόλια και φτάσαμε στους Ιταλούς. Μας ρώτησαν για τους άλλους της συντροφιάς μας και τους είπαμε πως χωρίσαμε ένας - ένας για να ψάξουμε τα βουνά, αφού ορίσαμε πού θα συναντηθούμε στο γυρισμό, αλλά εκείνοι δε φάνηκαν. Μας είπε ο Διοικητής το πρωί να πάμε εκεί, για να μας ρωτήσει και άλλα πράγματα. Όμως το πρωί δεν υπήρχαν Ιταλοί στο χωριό, γιατί τους ειδοποίησαν κι έφυγαν νύχτα, χωρίς να τους πάρουμε χαμπάρι. Από τα Ραφτέικα αλώνια κατέβηκαν στο Στρογγυλό και πήραν το δρόμο προς το 51 χιλιόμετρο.

Από τότε έβαλαν μεγάλο μίσος για το χωριό μας οι Ιταλοί και όλο ρωτούσαν για την Καλοσκοπή «τί χωριό είναι αυτό;» Και με βάλανε κι εμένα να φτιάσω ένα ποίημα, για να πληροφορηθούν οι Ιταλοί «ποιά είναι η Καλοσκοπή». (Το ποίημα δημοσιεύτηκε στο ΔΕΛΤΙΟ αρ. 38, με την αναγγελία του θανάτου του).

χιλιομέτρων περίπου, αντί να κατεβαίνουν στον κάμπο της Γραδιάς - Καστελλίων.

— Αν, επίσης, ασφαλτοστρωθούν τα τμήματα από Βρίζες προς Μόρνο - Λιδωρίκι και προς Μαυρολιθάρι - Καστριώτισσα - Μακρυκάμπι - Υπάτη, θ' αξιοποιηθεί τουριστικά η περιοχή ανάμεσα στ' αλυσιδωτά ελατοσκέπαστα βουνά Γκιώνα - Οίτη - Βαρδούσια. Η Ελβετία θά 'ρθει στην Ελλάδα αντί να πηγαίνουν οι Έλληνες εκεί, για να θαυμάσουν τις ελβετικές Άλπεις. Θ' απολαμβάνουν τις ρουμελιώτικες Άλπεις, με τα πυκνά δάση, τις χιονοδρομικές πίστες (υπάρχουν πολλές στα βουνά μας), τα ποτάμια μας, αλλά και τη ρουμελιώτικη λίμνη του Μόρνου στο Λιδωρίκι. Λέτε να το τολμήσει κάποια κυβέρνηση να κάμει πραγματικότητα αυτό το... όνειρο; Αναμένουμε!

Φύλλα

Φύλλα απ' τ' αγέρι του βουνού ξελογιασμένα πάλι
κανένα δεν αγάπησα στον κόσμο εγώ λουλούδι
ωσάν εσάς, που σμίγετε και τραγουδάτε αγάλι
τ' αξένοιαστώ σας το τρελό μέσα στο φως τραγουδι.

Όλ' η ζωή σας είν' αυτό! Το λέτε νύχτα - μέρα,
το λέτε πάνω στα βουνά και στη θλιμμένη χώρα,
το λέτε δίπλα στο γιαλό, στον κάμπο πέρα ως πέρα,
και τέλος, σαν ξανάρχεται του φθινοπώρου η μπόρα.

Σαν έρχεται και σας μαδά και σας κυλά στο χώμα,
εσείς εκεί που πέφτετε και φεύγετε και πάτε,
—ώ! πως να μη σας αγαπώ;— που εσείς και τότε ακόμα
ενώ σκορπάτε, αξένοιαστα σαν πριν το τραγουδάτε!

51

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

(Από τη Συλλογή της ΑΦΡΟΔ. ΓΡ. ΧΑΣΙΑΚΟΥ)

Β΄

(Συνέχεια απ' το προηγούμενο)

ΓΙΟΡΤΕΣ (Οι μαρτυρίες)

Καθαρά Δευτέρα

Αυτή τη μέρα «κηδεύουνε» κάποιοι «Έκαν' ένας τον πεθαμένο και τον περνάγανε πομπή τέσσερις μέσ' απ' το χωριό, κι από πίσω όλοι μασκαρεμένοι κλαίγανε και μοιριολογάγανε. Πηγαίνανε στο χοροστάσι, ανοίγανε τον τάφο, ανάβανε και τα κηριά και τον κλαίγανε κι εκεί που αρχινάγανε να ρίχνουνε χώμα έδινε μια «φραπ» ο νεκρός απάνω και πεταγότανε και τους κυνηγούσε. Και μετά το ρίχνανε στο γέλιο και στο γλέντι.

(Πληροφ. Μαρία Βλάχαινα - Βλαχογιάννεννα)

Την Καθαρά Δευτέρα έπρεπε να κάνουν ότι κηδεύανε κάποιον. Πριν, έκαν' ένας τον πεθαμένο. Επειδή όμως μια φορά ένας πέθανε, μετά το κάνανε αλλιώς. Πηγαίνανε δυο μπρος και δυο πίσω και κρατάγανε δυο μπαστούνια τεντωμένα κι απάνω μια βελέτζα. Κάτω απ' τη βελέτζα, πούφτανε μέχρι κάτω στο χώμα, ήτανε δυό — ένας μπρος — ένας πίσω. Απ' τον πίσω φαινότανε μόνο το κεφάλι του, που τότε γερμένο, να φαίνεται σαν πεθαμένος. Κι απ' τον μπροστινό φαινότανε μόνο τα χέρια, που τους φόραγε παπούτσια και φαινότουσαν σαν τα πόδια του πεθαμένου — τον πηγαίνανε πομπή και κλαίγανε και χτυπάγανε το κεφάλι τους. Πηγαίνανε στο χοροστάσι κι εκεί κάποιος τράβαγε τη βελέτζα και τους ξεσκέπαζε και το ρίχνανε όλοι στο γέλιο. Αυτό όμως γινότανε πολύ παλιά — μετά σατμάτησε.

Εκεί στο χοροστάσι μετά γινότανε γλέντι. Η συνήθεια για κείνη την ημέρα ήτανε αυστηρή νηστεία. Λίγες ελιές και κάνα σκόρδο ή πράσο τρώγανε «Πα - πα - πα, παιδάκι μ' αμαρτία τέτοια μέρα!» να φάνε τίποτ' άλλο. Μέχρι που πετάγανε ό,τι είχε περισσέψει απ' την προηγούμενη.

Εκεί στην παλτεία θάβαν ένα ζεματοκάκαβο (= χάλκινο καζάνι πού 'πιανε 100 οκάδες), κι ο καθένας που 'ρχότανε έφερε απ' το σπίτι του κρασί και τóριχνε μέσα. Απ' αυτό πίναν όλοι μετά και χορεύανε. 'Επαιζ' η ζυγιά - καρμουζα ο Κατσάνης και νταούλι ο Μήτρος του Χαμπλοκώστα. Μετά, όταν ήρθε το κλαρίνο, παίζανε και κομπανία - παίζανε μαζί και σαντούρι και λαούτο.

Λέγανε το:

- Πώς το τρι - μωρέ, πώς το τρι - πώς το τρίβουν το πιπέρι, πώς το τρίβουν το πιπέρι του διαβόλου οι καλογέροι.
- Με το πόδι τους το τρίβουν και το φιλοκοπανίζουν.
- Με το χέρι το στουμπάνε και το φιλοκοπανάνε.
- Με τη μύτη τους το τρίβουν και το φιλοκοσκινίζουν.

Κι αυτά όλα τα παριστάνουν, όλοι μαζί, πέφτοντας κάτω και χορεύοντας με το ρυθμό. Είναι κι ένας όρθιος από πάνω τους μ' ένα ραβδί κι άν κανένας δεν έσκυβε να κάνει αυτό που όριζε το τραγούδι, τούδινε μια.

Τα παιδιά, κι αυτά, ρίχναν απάνω τους μια βελέτζα και τραγουδάγανε και χορεύανε κρατώντας γουργούλια.

Το βραδάκι φεύγουν οι γυναίκες και τα παιδιά. Μένουνε οι άντρες και συνεχίζουνε το γλέντι με πονηρά αστεία και τραγούδια, ειδικά αποκριάτικα. Παίζανε και το μπιζ! και σκάγανε στα γέλια και το «δεν τ' ανάβεις, δεν μπορείς»: κάποιος κράταγε πίσω του ένα χωνί από εφημερίδα και κουνιότανε, χόρευε και πηδούσε. Ένας άλλος από πίσω προσπαθούσε μ' ένα κερί ν' ανάψει το χωνί, αλλά ήτανε αδύνατο, όσο ο πρώτος κουνιότανε. Έλεγε «δεν τ' ανάβεις, δεν μπορείς» και χόρευε και δόστού γέλια. Έτσι συνεχίζανε μέχρι το πρωί.

(Συνεχίζεται)

(Πληροφ. Γρηγ. Χασιακός)

ΕΛΑΤΑ

Έλατα γιγαντόκορμα, που χαίρεστε τα ουράνια, απ' τη στιγμή, που του ίσκιου σας με δέχτηκεν η αγάπη, το δλέμμα μου αναγάλλιασε και γιόρτασε η καρδιά μου, τί δρήκα ανάμεσα σε σας μια γνώριμη αγκαλιά.

Κάτι κρυφό και γκαρδιακό μ'ος δένει εμάς, το νιώθω. Όπου δρεθώ κι όπου σταθώ λαχτάρα μου είναι πάντα στους τόπους σας τους αψηλούς ο νους μου να πλανιέται. Μην είναι αυτού η πατρίδα μου; Μην είστε οι παππούδες; ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

« Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ »
Σύνταξη - επιμέλεια ύλης:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΣΙΑΚΟΣ
Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΛΑΤΗΣ
(Γερανείου 7, Αθήνα)

νεα γενια

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΝΕΩΝ

— Ο Φώτης Αθ. Αντωνίου πέτυχε στα Τ.Ε.Ι. (Νοσηλευτική) Αθηνών.

— Ο Κώστας Ι. Βλάχος πέτυχε στη Σχολή Δοκίμων.

— Ο Γιώργος Ευ. Κωστούρος (παιδί δασκάλων) πέτυχε στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών.

— Η Βασιλική Παπαθασιλείου (εγγονή του Κ. Λίτσου) πέτυχε στην Παιδαγωγική Δκαδημία Ηρακλείου Κρήτης

Το Δελτίο τους συγχαίρει και τους εύχεται καλή πρόοδο.

ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ

Ανάμεσα στις εκδηλώσεις των νέων του χωριού το φετινό καλοκαίρι, ήταν και ο Αγώνας Δρόμου, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Αυγούστου '84 από 30 περίπου αθλητές —Καλοσκοπίτες μαθητές Λυκείου, Γυμνασίου και Δημοτικού Σχολείου— με αφετηρία το Κεφαλόβρυσο και τέρμα την πλατεία του χωριού (απόσταση 1.500 μ.).

Ο Σύνδεσμος «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ» απένειμε ΜΕΤΑΛΛΙΑ ως έπαθλο στους τρεις πρώτους δρομείς: Κώστα Χρ. Λευκαδίτη (χρυσό), Γιώργο Αθ. Ματζό (ασημένιο) και Νίκο Καϊλή (χάλκινο) κι ένα διδλίο και σ' όλους τους δρομείς ΔΙΠΛΩΜΑ με «έπαινο», για τη φιλότιμη επίδοσή τους στο αγώνισμα.

Η «Κουκουβίστα» καμαρώνει τα νιάτα της!

ΠΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΑΚΗ

Εδώ και μερικά χρόνια το Δασαρχείο Φωκίδας έχει τοποθετήσει ΠΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟ στον Πυργάκη (κορυφή της Οίτης σε ύψος 1.800), για τον έλεγχο πυρκαγιάς στα δάση κατά την περίοδο του καλοκαιριού.

Στα τρία τελευταία χρόνια, από τις αρχές του Ιούνη ως το τέλος του Σεπτεμβρίου, είναι Πυροφύλακες οι αδελφοί Τάσος και Θανάσης Π. Χασιακού. Από εκεί ψηλά εποπτεύουν τα δάση της Οίτης, Γκιώνας και Βαρδουσίων, μ' εναλλαγή σε δυο βάρδιες, απ' το πρωί ως το σουρούπωμα.

Σε περίπτωση κινδύνου πυρκαγιάς ειδοποιούν οι Πυροφύλακες με ασύρματο το Κέντρο Προστασίας των Δασών, που εδρεύει στην Άμφισσα.

Είναι αξιέπαινα για την προσφορά τους αυτά τα παιδιά, που το καλοκαίρι περνούν τις διακοπές τους κατάκορφα στην Οίτη και το χειμώνα σπουδάζουν στο Πανεπιστήμιο στην Αθήνα. Καμαρώνουμε τα νιάτα της Καλοσκοπής, που σπουδάζουν και εργάζονται!

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

— «35 ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ», Γ. Ν. Μοναστηριώτη, Αθήνα 1983, σελ. 130. Ο συγγραφέας, τώρα Επίτιμος Διευθυντής Υπ. Κοιν. Υπηρεσιών, καταγράφει στο διδλίο την προσφορά του στον κοινωνικό και υπηρεσιακό του τομέα. Αναφέρεται επίσης στη συμμετοχή της Ευρυτανίας (υπηρετούσε πάντα στο Καρπενήσι) στον αγώνα κατά του φασισμού.

— «ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙΟΜΕΝΟΣ» (δώδεκα άσματα για έναν ορισμό της ζωής), Θανάση Παπαθανασόπουλου, Αθήνα 1984, σελ. 48. Ποίηση σύγχρονη, με στίχο ελεύθερο, που συναρπάζει τον αναγνώστη και τον προβληματίζει στη ζωή. Τα σχέδια του διδλίου είναι εντυπωσιακά, που παρουσιάζουν τον κάθε Ηρακλή στο πάθος του.

— «ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΥΘΗΡΑ», Ιαν. - Μάρτιος '84, τ. 6. Τριμηνιαία περιοδική έκδοση, Δ)ντής Άρης Τσιτσιλίας. Τα περιεχόμενά του ποικίλουν (διήγημα, λαογραφία, ιστορία, ποίηση κ.ά.). Σ' αυτό το τεύχος συνεργάζονται οι: Γ.Χ. (με ποίηση) και η γυναίκα του Τασία Μαυρογεώργη - Χασιακού (οι γονείς της κατάγονταν απ' τα Κύθηρα), με λαογραφικό κείμενο.

— «ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ», Απρ. - Ιούν. '84, τ. 25, σελ. 64. Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Ευρυτάνων «ΚΑΛΛΙΑΚΟΥΔΑ», Δ)ντής Γιάννης Βράχας. Περιέχει ποικιλία κειμένων (ιστορικά, λαογραφικά, ποίηση, ειδήσεις κλπ.) από δώδεκα ευρυτανικά χωριά που αποτελούν το Σύλλογο. Σ' αυτό το τεύχος δημοσιεύεται λαογραφικό κείμενο του συνεργάτη μας Γ.Χ., με τίτλο «ΤΟ ΑΝΑΘΕΜΑ».

— «ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΕΣΤΙΑ», τεύχη 69 και 70 1984. Περιοδική έκδοση, Δ)ντής Μιχ. Σταφυλάς. Στον τ. 69 δημοσιεύονται λογοτεχνικά κείμενα και ανάμεσά τους το ποίημα «Μνήμες πικρές» του Γ.Χ. Το τ. 70 είναι αφιερωμένο στο έργο του Ρουμελιώτη λογοτέχνη Γιάννη Σκαρίμπα, που πέθανε πρόσφατα.

— «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΡΟΥΜΕΛΗ», τ. 27, Μάιος - Ιούνιος 1984. Επιθεώρηση ποικίλου προβληματισμού, Δ)ντής Κ. Αβράμ, εκλεκτός λογοτέχνης και δικηγόρος Λαμίας. Ανάμεσα στα κείμενα που δημοσιεύονται είναι κι ένα κείμενο του Γ.Χ. απ' την Εθν. Αντίσταση των Καλοσκοπιτών, που δημοσιεύεται και στο τ. 44 του Δελτίου μας.

— «ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ», Λαμία 28 Ιουνίου 1984. Πολιτική και οικονομική εφημερίδα της Ρούμελης, Δ)ντής Θεοδόσης Ε. Σκούρας Δημοσιεύεται ευμενής κριτική για το διδλίο του Γ.Χ. «Η Λαογραφία στη Ζωή μας», που γράφει ο Περραστικός (Κ. Φλώρος).

ΥΠΟΜΝΗΣΗ

Παρακαλούμε, να στέλνετε, χωρίς καθυστέρηση, στο Γραφείο του Συνδέσμου τις ειδήσεις σας (κοινωνικές, προσωπικές, οικογενειακές κλπ.), για να δημοσιεύονται έγκαιρα στο Δελτίο. Η παράλειψη δημοσίευσης θα βαρύνει εσάς και όχι το Σύνδεσμο.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΕΙΡΗΝΗ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στις 24 Ιούλη '84 συμπληρώθηκαν 10 χρόνια απ' την αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα. 'Υστερα απ' το εφτάχρονο σκοτάδι της ανωμαλίας ξημέρωσε ολοφώτεινος ο ήλιος της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας. Η τυραννία καταλύθηκε και οι Έλληνες φιλιωμένοι ανάσαναν και πάλι.

Ο λαός μας 10 χρόνια τώρα πορεύεται μέσα σε κλίμα ομαλότητας και σιγουριάς για τη ζωή του, ενώ παράλληλα επαγρυπνεί για ν' αποτρέψει κάποια νέα εκτροπή, που ήθελε συμβεί. Το πάθημα, φαίνεται, έγινε μάθημα για όλους. Γι' αυτό ας διαθέσουμε όλες τις δυνάμεις μας, ώστε να μην επαναληφθούν καταστάσεις ανεπιθύμητες στη χώρα μας, που θα πλήξουν τη νέα γενιά κυρίως, τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας. Ας ζήσουν αυτά, τουλάχιστο, ειρηνικά γιατί η δική μας γενιά πέρασε αναρίθμητα δεινά σαράντα ολόκληρα χρόνια απ' το 1935 και δώθε.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Οι λαοί της γης με κάθε τρόπο εκδηλώνουν τον πόθο τους για την ΕΙΡΗΝΗ. Και ο ελληνικός λαός έχει ενεργό συμμετοχή σε παρόμοιες εκδηλώσεις. Με την ολυμπιακή φλόγα, που ξεκίνησε απ' την Αρχαία Ολυμπία, διοργανώθηκαν τριήμερες εκδηλώσεις για την ΕΙΡΗΝΗ (4, 5, 6 Αυγούστου).

Στις 5 Αυγούστου η φλόγα έφτασε στους Δελφούς (άλλο ειρηνοφόρο Κέντρο της Αρχαιότητας) και στις 6 Αυγούστου παραδόθηκε στην Ακρόπολη της Αθήνας (ημέρα, που η πρώτη ατομική βόμβα το 1945 κατάστρεψε τη Χιροσίμα). Από τον Ιερό Βράχο χιλιάδες Έλληνες διαδήλωσαν την αντίθεσή τους στην πυρηνική καταστροφή, που απειλεί τον πλανήτη μας. Ένωσαν τη φωνή τους για παγκόσμια ΕΙΡΗΝΗ, με τη φωνή εκατομμυρίων ανθρώπων όλων των χωρών της γης, που πιστεύουν στην ΕΙΡΗΝΗ!

ΗΜΕΡΑ ΕΙΡΗΝΗΣ ΤΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ

Η 1η Οκτωβρίου καθιερώθηκε ΗΜΕΡΑ ΕΙΡΗΝΗΣ των Γιατρών. Σε μήνυμά τους προειδοποιούν ότι, σ' έναν πυρηνικό πόλεμο θα είναι ανίσχυροι για παροχή βοήθειας. Και όσοι άνθρωποι επηζήσουν, θα είναι καταδικασμένοι σε θάνατο από αστία, γιατί όλα θα έχουν μολυνθεί από το ραδιενεργό μανιτάρι. Συνεπώς δεν υπάρχει σωτηρία, υπάρχει μόνο πρόληψη.

Στους ποιητές του κόσμου

Λύρες του κόσμου μαγικές
υψώστε στις ατομικές
τους στίχους σας με διάση,
φτάν' η ζωή στη χάση.

Δείτε τ' αλλόκοτο θεριό
στη δύση στον Ατλαντικό,
το λένε μανιτάρι,
παίζουν τη γη στο ζάρι...

Λίγο μετά το μακελειό,
το πιο στεργνό και πιο θαριό,
κανείς δε θα 'χει μείνει
να πει ΕΙΡΗΝΗ, ΕΙΡΗΝΗ...

ΝΙΚΟΣ ΓΑΡΓΑΡΩΝΗΣ

43 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΠ' ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ Ε.Α.Μ.

Στις 27.9.84 γιορτάστηκαν στην Αθήνα, στην πλατεία της Εθνικής Αντίστασης (Δημαρχείου) τα 43 χρόνια από την ίδρυση της μεγάλης οργάνωσης του ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ (Ε.Α.Μ.). Στις γραμμές του οργανώθηκαν πλατιά όλοι οι εργαζόμενοι Έλληνες, για ν' αντισταθούν στο φασισμό, που αφάνιζε τη χώρα μας.

Πέρα απ' τις ομιλίες που έγιναν για την 43η επέτειο του Ε.Α.Μ., ο εκλεκτός Καλοσκοπίτης ηθοποιός ΦΟΙΒΟΣ ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ απάγγειλε με τη θρονώδη φωνή του το ποίημα του Γιάννη Ρίτσου «Ε.Α.Μ.» και καταχειροκροτήθηκε από τα πλήθη που παραδρίσκονταν στη γιορτή. Η «Κουκουβίστα» τον καμαρώνει.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

Πέθανε στις 2.9.84 ο κορυφαίος Κρητικός ηθοποιός ΜΑΝΟΣ ΚΑΤΡΑΚΗΣ, σε ηλικία 76 χρόνων. Στα πενήντα χρόνια της θεατρικής του ζωής ερμήνευσε, μ' εντυπωσιακή επιτυχία, πρωταγωνιστικούς ρόλους από έργα Ελλήνων και ξένων θεατρικών συγγραφέων. Υπήρξε α γ ω ν ι σ τ ή ς της Δημοκρατίας, γι' αυτό και δεινοπάθησε ως εξόριστος στα ξερονήσια Μακρόνησι, Ικαρία, 'Αϊ - Στράτη. Το θάνατό του πένθησε η Ελλάδα και στην κηδεία του (4.9.84) τον αποχαιρέτησαν Υπουργοί και Καλλιτέχνες, μετά το λαϊκό προσκύνημα (3.9.84). Η προσφορά του πέρασε στις σελίδες της ιστορίας του ελληνικού θεάτρου και η μνήμη του θα είναι αιώνια.

ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΔΕΙΧΝΕΙ
ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΣΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ «ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ»

Νεκροί της Εθνικής Αντίστασης ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ (40 χρόνια απ' το θάνατό του)

«... Περνούν ξανά στη μνήμη οι αλησιμόνητοι συναγωνιστές: Μπροστά το παλικάρι της Αράχωβας. Μετά το χωριατόπουλο απ' το Δίστομο. Ο νέος αντάρτης απ' την Καλοσκοπή. Ο διμοιρίτης ανθ) γός από τη Στρώμη...».

Η. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ

Πέρασαν 40 χρόνια από τότε που οι Γερμανοί κατακτητές έκαμαν τις τελευταίες σπασμωδικές επιχειρήσεις στην ορεινή Φωκίδα και Φθιώτιδα, καίγοντας στο πέρασμά τους όλα τα ορεινά χωριά.

Την εποχή εκείνη οι αντάρτες κατάφεραν καιρίο πλήγμα εναντίον τους στη μάχη των Καρουτών (5.8.44), που εξοντώθηκε ολόκληρο τάγμα Γερμανών. Σ' αυτή τη μάχη έπεσε ηρωικά και ο Καλοσκοπίτης αντάρτης του ΕΛΑΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ.

Το παλικάρι της Καλοσκοπής κατατάχτηκε στον ΕΛΑΣ το Μάρτη του 1943. Έδωσε τη ζωή του κατά τον αντιφασιστικόν αγώνα του λαού μας, αφήνοντας την τελευταία πνοή του στην πολύνεκρη μάχη των Καρουτών (5.8.44). Αγωνίστηκε, για να ιδεί η πατρίδα μας τον ήλιο της λευτεριάς ν' ανεβαίνει και πάλι ολοφώτεινος ψηλά στον ουρανό της.

Από το διδύο «Η ΜΑΧΗ ΣΤΙΣ ΚΑΡΟΥΤΕΣ», Αθήνα 1983, Εκδόσεις ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ, του Η. Παπανικολή, αντιγράφουμε τα εξής, σχετικά με τον ηρωικό αντάρτη. Σελ. 199:

«“ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑΣ”, αντάρτικο όνομα του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ του Γιάννη, 20 χρονών, απ' την Καλοσκοπή (Κουκουβίστα) της Παρνασσίδας. Για την αντιστασιακή του δράση είχε συλληφθεί απ' τους Γερμανούς, αλλά κατόρθωσε να δραπετεύσει απ' το τραίνο που μετέφερε τους όμηρους στη Γερμανία. Ορκίστηκε αντάρτης τη μέρα του Ευαγγελισμού '43, στη Δεσφίνα, κατατάχτηκε στον 1ο λόχο του τάγματος Νικηφόρου και πήρε μέρος σ' όλες σχεδόν τις μάχες που έδωσε το Τμήμα του το '43 - '44.

»Στις Καρούτες πολέμησε με το Τμήμα του Ολύμπιου, που απ' το Κεφαλάρι χτύπησε τα δορυμένα σπίτια του χωριού. Στην εξόρμηση, πάνω στην προσπάθειά του να τροφοδοτήσει το σπλοπολυδόλο του ομαδάρχη του Νικοτσάρα, χτυπήθηκε στο κεφάλι απ' τους αμυνόμενους Γερμανούς και σκοτώθηκε κοντά στο σπίτι του Λουκόπουλου...».

Από τη σελ. 67 του ίδιου διδύου αντιγράφουμε για τον ΤΑΚΗ:

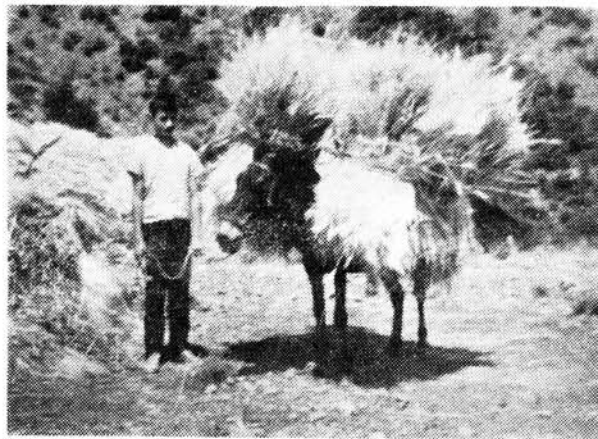
«... Κι όμως, μόλις οι αντάρτες κατηφόρισαν απ' τη ράχη του Νάπα κι έπεσαν μέσα στα περιφραγμένα περιβολάκια, οι εχθροί σήκωσαν καταπάνω τους ένα τόσο πυκνό τουφεκίδι, που τους καθήλωσαν στον τόπο τους. Ο ομαδάρχης Νικοτσάρας, που δοκίμασε να τους απαντήσει με το σπλοπολυδόλο του, χάνει σε δυο λεπτά το γεμιστή του. Έτσι, όπως στρέφει για να ξαναγεμίσει, βλέπει το ανταρτόπουλο, που του κρατούσε τις δεσμίδες, νεκρό στα πόδια του, με μια θατιά πληγή στο κεφάλι. Το ένα μάτι είναι πεταγμένο απ' τη θέση του. Ο σκοτωμένος αντάρτης είναι ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ απ' την Καλοσκοπή, ο “ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑΣ”, όπως τον λένε οι σύντροφοί του, απ' το παλιό όνομα του χωριού του...».

Ο απολογισμός της πολύνεκρης μάχης ήταν: Ο ΕΛΑΣ είχε 30 νεκρούς και 40 τραυματίες. Οι Γερμανοί είχαν 102 νεκρούς και 106 αιχμαλώτους. Διέφυγαν 3.

Ο Τάκης Μπουκουβάλας ήταν μοναχογιός της οικογένειας, με δυο ακόμη αδελφές. Μετά την απελευθέρωση χορηγήθηκε στον πατέρα του πολεμική σύνταξη (2.000 δρχ. τότε). Στις 20 Ιουλίου 1945 του απονεμήθηκε Δίπλωμα Πολεμικής Συντάξεως (αριθ. μητρ. 33588), με δάση την υπ' αριθ. 10014 απόφαση συνεδρ. 131) 14.7.45 της Α' Επιτροπής Κανονισμού Πολεμικών Συντάξεων και την υπ' αριθ. 135972) 1945 απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών.

Αργότερα, όταν η χώρα μας θυθίστηκε στο χάος του εμφύλιου σπαραγμού, του έκοψαν τη σύνταξη. Από τότε δεν πήρε ούτε δραχμή πια για το χαμένο παιδί του, που θυσιάστηκε με πίστη και πάθος στο δωμά της λευτεριάς.

Η μνήμη όλων, που θυσιάστηκαν για την πατρίδα, θα μένει ανεξίτηλα γραμμένη στην καρδιά της ανθρωπότητας.

Όταν παλιότερα κουβαλούσαν δερμάτια το σιτάρι στις θημωνιές (σήμερα δε θερίζουν, δεν αλωνίζουν)

Ο ΚΥΡ ΜΕΝΤΙΟΣ Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΤΩΝ ΦΤΩΧΩΝ

Του ΖΑΧΟΥ ΞΗΡΟΤΥΡΗ

Όταν ο Δημιουργός έπλασε τα ζώα, αυτόν προώρισε για την εξυπηρέτηση των φτωχών.

Είναι τόσο ήρεμο και ήμερο και υπομονητικό και άκακο ζώο, αφού και ο Χριστός «επί πόλου όνου οδοιπορεύσε» και μπήκε στην Ιερουσαλήμ. Αυτό το ταπεινό γαϊδουράκι διάλεξε ο Ιωσήφ να μεταφέρει τον Ιησού και τη μητέρα του στην Αίγυπτο, για ν' αποφύγει το διωγμό του Ηρώδη. Αυτό το ίδιο ευλογημένο ζώο μετέφερε την Παναγία και τον κυοφορούμενο Χριστό και αυτό το ίδιο στάθηκε συμπαράστατης στη γέννηση, θερμαίνοντας με τα χνώτα του τον γεννηθέντα Χριστό και στάθηκε ο πρώτος μάρτυρας της γεννήσεώς του. Ταπεινός υπηρέτης, αλλά εξετέλεσε την πιο υψηλή αποστολή.

Είναι το δεξί χέρι της φτωχολογιάς, τον έπλασε ο Δημιουργός για συμπαράστατή της φτώχειας και τον προίκισε με δυο μεγάλες αρετές, την υπομονή και την ευφυΐα. Αν δεν ήταν ευφυής, δε θα χάραζε τους ορεινούς δρόμους με τέτοια δεξιότητες, γιατί αυτός και το μουλάρι είναι οι πρώτοι μηχανικοί των ορεινών δρόμων. Είναι τόσο παρατηρητικός και δεξιότεχνος, που χαράζει τα μονοπάτια στα δασωτά και στα πετρώδη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μένουν αναλλοίωτα, κι έτσι πέρασαν χρόνια και αιώνες.

Μόνο οι γκαμήλες δεν τον δέχονται για οδηγό, γι' αυτό και παραπονέθηκαν στο γκαμηλιέρη Μεμέτ Αγά και όταν πέθανε δεν τον συγχώρησαν «γιατί τους είχε για οδηγό ένα γαϊδαρο».

Περήφανο το άλογο, άγγελος σε ομορφιά, δυνατό το μουλάρι, ατίθασο όμως και μπαμπέσικο, καμιά εμπιστοσύνη τα πισινά, δεν έχουν το χάριστα της υπομονής και της ημεράδας του κυρ Μέντιου, του τόσο ευκολοκυβέρνητου κι από ένα μικρό παιδί.

Ένα ελάττωμα έχει. Δε δέχεται μύγες. Χούφτες μύγες, αλογόμυγες έχει το άλογο και ούτε που το νοιάζει, μια να πάει στα σκέλια του γαϊδάρου ή στην ουρά του θα τα ανατρέψει όλα και φορτίο και καθαλάρη και αυτό ακόμα το σαμάρι. Και ένα άλλο ελάττωμα, πολυερωτεύεται το Μάη, μας το λέει και η λαϊκή σάτιρα: «Ο Βαενάς κι ο Γαϊδαρος δυο μήνες έχουν χάρη: ο Βαενάς τον Αύγουστο κι ο Γαϊδαρος το Μάη».

Δεν είναι μόνο υπομονητικό, έξυπνο και εξυπηρετικό ζώο, είναι και λιτοδίαιτο. Χορταίνει με άχυρο, ακόμα και με γαϊδουράγκαθα δεμένα κάπου σε κάποιο ξεροχώραφο.

Για τα χαρίσματά του δεν ενδιαφέρεται ο άνθρωπος σήμερα και όταν θέλει να βρísει κάποιον, τον αποκαλεί «γαϊδαρο».

Δεν ήταν έτσι όμως στα παλιά τα χρόνια, στην αρχαία Ρώμη, όπως και στην Ελλάδα. Τιμούσαν πολύ τους όνους, εκεί όμως που τιμήθηκε πιο πολύ ήταν η αρχαία Μακεδονία. Σε κάθε πλατεία υπήρχε και άγαλμα ενός γαϊδάρου. Ο Αρχέλαος μάλιστα, ο περίφημος Στρατηγός και Βασιλιάς της, εκαυχάτο ότι ο στρατός του ήταν αήττητος, γιατί είχε την ευφυΐα, την

τόλμη και την υπομονή γαϊδάρου.

Τόση εκτίμηση είχαν, ώστε στην αρχαία πόλη της Μακεδονίας Μένδη, από κεί πήρε και το όνομά του «Μέντιος», είχαν κόψει και νομίσματα με αποτυπωμένη την κεφαλή όνου.

Και όσο καλή και εξυπηρετική είναι η συμπεριφορά του τόσο υπομονητικού και αγαθού αυτού ζώου προς τον άνθρωπο, τόσο ο πολιτισμένος και φιλοπρόσδος άνθρωπος, που κόβεται για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, του φέρνεται άσχημα, σκληρά και απάνθρωπα.

Τον φορτώνουμε, τον πανωφορτώνουμε και επί πλέον τον ξυλοφορτώνουμε. Αυτή μας τη συμπεριφορά και βαρβαρότητα, βλέποντας ο ατυχής γαϊδαράκος, στέκει με τα αυτιά κρεμασμένα και, όλο σκεπτικός, κοιτάζει προς τα κάτω μελαγχολικά. Πάντα κουρασμένος, φορτωμένος και ξυλοφορτωμένος, ελαφρά βαριά και στο γαϊδαρο καβάλα.

Έ, δεν τη θέλει κανένας Θεός αυτή τη ζωή και φαντάζομαι θα μετάνοιωσε και ο Δημιουργός. Τη θέλει όμως ο άνθρωπος για τον υπηρέτη του, που τόσο τον περιφρονεί και τον αφήνει και γυρίζει κοκκαλιάρης, αδύνατος, πληγωμένος και συχνά νηστικός.

Το δυστυχισμένο, με την πιο βαριά μοίρα ζώο, μόνο τρία ξάμηνα από τη γέννησή του θα χαρεί, θα παίξει και θα γελάσει κι αυτό, όσο είναι ξεσαμάρωτο. Έτσι και σαμαρώθηκε; Από την ώρα εκείνη είναι καταδικασμένο σε βαριές δουλειές και πληγές. Το φαί του δε θα το χορτάσει, από ξύλο όμως θα βάλει και στο τομάρι του.

Πόσα θα μας έλεγε και πόσο κεραυνοβόλο θα ήταν το κατηγορητήριό του για τον άνθρωπο, αν κατανοούσαμε τη γλώσσα του! Δεν είναι ότι βαστάει «φορτίον ονικόν και αβάστακτο», αλλά, ούτε το σαμάρι του δε διορθώνουμε με λίγο σαχτιάνι, εκεί που το χτυπάει το σαμάρι, το απαίσιο αυτό ένδυμα. Γι' αυτό, όπως λέει ο μύθος, οι γαϊδάρου γιόρτασαν όταν έμαθαν πως πέθανε ο σαμαράς και θα γλεντούσαν ακόμα, αν δεν βρισκόταν ένας γεροπεπειραμένος γαϊδαράκος, πραγματικός κυρ Μέντιος, να τους καθησυχάσει και να τους στείλει πίσω στη δουλειά τους και στον αχυρώνα τους απελπισμένους και κατηφείς.

— Έ, σεις, τους είπε, τί κάνετε εκεί, τί ογκανίζετε και τί φωνάζετε και χαίρεστε; Κι αν πέθανε ο σαμαράς, που ήξερε πού μας χτυπάει το σαμάρι και μας κάνει πληγές και πρόσχε το σαμάρι, τώρα θάρθει το παιδί του σαμαρά, που δεν έχει πείρα και θα είμαστε πολύ χειρότερα. Διαλυθείτε λοιπόν και πηγαίνετε στη δουλειά σας. Κι έτσι διαλύθηκαν.

Πολλοί είναι οι μύθοι για τα τόσο συμπαθή αυτά ζώα. Ένας άλλος μύθος είναι για τον εκκωφαντικό και λυπητερό ογκανισμό του. Ογκανίζουν λέει ο μύθος έτσι με κλαυσίγελω, γιατί πείραξαν ένα γαϊδαρο, ξέροντας πόσο επιρρεπής είναι στον έρωτα και του είπαν, ότι όλα τα θηλυκά ψόφησαν. Τότε έβαλε τα

ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΕΣ ΟΜΗΡΟΙ ΣΤΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΘΗΒΑΣ

(από 28)9 έως 4)12) 1942)

ΑΠΟ τους 187 Καλοσκοπίτες, που κλείστηκαν στο ιταλικό στρατόπεδο στη Θήβα το 1942 για την Εθνική τους Αντίσταση, δημοσιεύουμε 121 ονόματα, που μπορούσαμε να πληροφορηθούμε, σε συνεργασία με τον Πρόδρο της Κοινότητας Π. Κ. Βλάχο. Ίσως κάποιος, απ' αυτούς που αναγράφονται, να μην υπήρξε όμηρος και γράφτηκε κατά λάθος. Εσείς θα βρείτε το λάθος. Λείπουν ακόμα πολλά ονόματα. Γι' αυτό, παρακαλούμε όλους, που θα διαβάσουν τα ονόματα που δημοσιεύουμε, να μας βοηθήσουν αν γνωρίζουν και γι' άλλους συγχωριανούς (γονείς, παππούδες, συγγενείς κλπ.) που πήγαν όμηροι, τηλεφωνώντας ή γράφοντας, ώστε να συμπληρωθεί, με δεύτερο δημοσίευμα, ο αριθμός των 187 ομήρων. Κυρίως θα μας βοηθήσουν όσοι αναγράφονται σε τούτο το δημοσίευμα, γιατί θα θυμούνται συγκαταόμενους, που έμειναν στην ίδια σκηνή. Είναι ιστορικό χρέος μας να γνωρίζουν οι επόμενες γενιές τους Καλοσκοπίτες που εκτελέστηκαν, φυλακίστηκαν ή υπήρξαν όμηροι και υπέφεραν από κακουχίες για την αντίστασή τους κατά των στρατευμάτων κατοχής.

Η σειρά δημοσίευσης αρχίζει από τους γεροντότερους της εποχής εκείνης (60ρηδες) και φτάνει ως τους νέους (16χρονα παιδιά τότε) :

1. ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ ΑΛΕΞ. (ξένος, οργανωτής της πρώτης αντιστασιακής ομάδας στην Καλοσκοπή)
2. ΑΧΛΑΛΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του Δ.
3. ΜΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Γ.
4. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΜΑΡΓ. του Ευθ.
5. ΜΠΟΤΚΟΤΒΑΛΑΣ ΔΗΜΟΣ του Ι.
6. ΚΟΤΦΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ του Δ.

7. ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Π.
8. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ του Κ.
9. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του Ν.
10. ΤΟΥΜΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Θεμ.
11. ΤΟΥΜΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Γ.
12. ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ν.
13. ΜΠΟΤΚΟΤΒΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ευθ.
14. ΧΑΜΗΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Κ.
15. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ν.
16. ΚΩΣΤΟΥΤΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Ι.
17. ΧΡΗΣΤΙΑΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του Δ.
18. ΤΟΜΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Γ.
19. ΔΙΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Δ.
20. ΜΩΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ν.
21. ΤΟΜΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Π.
22. ΚΟΛΑΤΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Γ.
23. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Π. του Χ.
24. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ του Ν.
25. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Ν.
26. ΒΛΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Αθ.
27. ΧΑΜΗΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Δ.
28. ΧΑΜΗΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του Ν.
29. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΣ του Αλ.
30. ΚΩΣΤΟΥΤΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Δ.
31. ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ του Ευ.
32. ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Αθ.
33. ΚΟΛΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Ταξ. (φυλακίστηκε)
34. ΤΣΟΥΛΑΝΔΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
35. ΑΓΓΕΡΙΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του Ν.
36. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ του Ταξ.
37. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ του Γ.

κλάματα κι ήταν απαρηγόρητος. Τον λυπήθηκαν όμως και του είπαν, ότι έμεινε και μια γαϊδάρικα και γι' αυτόν. Δεν πέθαναν όλες. Και από τότε ο ογκανισμός του έχει τέλος χαρούμενο και ανακουφιστικό.

Αν προσέξει κανένας, θα τον δει πάντα κατσουφιασμένο, σκεπτικό και απελπισμένο, πάντα παραδαρμένο και το σώμα του να φέρνει πληγές. Κι αν ρωτήσει κανείς πού υποφέρουν πιο πολύ και από ποιούς, οι υπομονετικοί αυτοί σύντροφοι και υπηρέτες του ανθρώπου, θα πάρει την απάντηση: «Στην Ελλάδα από τους γύφτους και όλους τους Έλληνες».

Θέλεις να ταξιδέψεις ή να οδοιπορήσεις; Πήγαινε με το γαϊδάρό σου. Έχεις σιγουριά. Με τον κυρ Μέντιο μεταφορά, έχεις όλον τον καιρό και να χαρούν τα μάτια σου. Δεν περνάς αστραπή, όπως με το ΙΧ. Και το πιο μεγάλο καλό, ότι θα φτάσεις στον προορισμό σου, ενώ με το ΙΧ ή θα εξαρτάσαι από τον Σαουδάραβα για τα καύσιμα, ενώ τον κυρ Μέντιο τον βολεύεις με λίγο αχυράκι ή κινδυνεύεις και δεν ξέρεις αν θα ξαναγυρίσεις και πίσω, οι δικοί σου τάζουν λιθάνια, λάδια και κεριά, ώσπου να μάθουν ότι έφτασαν, γιατί δε φτάνουν όλοι στον προορισμό τους.

Ένα ελάττωμα έχει ο γαϊδάρικος, είναι οκνός και

με μεγάλα αυτιά, όπως τον σατιρίζει και ο Καβάφης, δεν άλλαξε περπατησιά από τότε που τον έπλασε ο Δημιουργός. Βάρδα μην αλείψεις με νέφτι τα πισινά του, γίνεται πουλί. Κάποιος που σοφίστηκε κάτι τέτοιο μια φορά, δε μπορούσε να τον φτάσει, αλείφτηκε λοιπόν και αυτός με νέφτι, μα ο γαϊδάρικος έφτασε στο σπίτι και αυτός έτρεχε ακόμα. Μόνο που πρόφτασε και φώναξε της γυναίκας του: «Μάζεψε Μαριώ το γαϊδάρικ, γιατί εγώ έχω δρόμο ακόμα».

Χάνεται κι ο κυρ Μέντιος από το ζωικό βασίλειο. Τον έφαγε η ρόδα και η μηχανή των 10 και των 20 ίππων, ενώ αυτό το κακόμοιρο δεν έχει τη δύναμη ούτε ενός ίππου, αλλά δε σε ντροπιάζει, δε σε παρατάει στη λάσπη ή στη μέση του δρόμου κι ας είναι ασφαλτός, όπως τα ΙΧ.

Πάει κι αυτό το είδος του ζωικού βασιλείου. Λίγα απόμειναν και γλήγορα θα μείνουν στην ιστορία. Τα άλλα, όπως και τα ξαδέρφια τους τα αλογομούλαρα τα πολλά, ταξίδεψαν σε άλλες χώρες και έγιναν λουκάνικα ή στιφάδο...

Ζ. Ξ.

(Απ' το περ. «ΓΑΡΔΙΚΙΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ», Γενάρης 1984)

38. ΚΟΛΑΤΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Π.
39. ΚΩΣΤΟΤΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ι.
40. ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Χαρ.
41. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ του Κ.
42. ΧΑΜΗΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ν.
43. ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Ευ.
44. ΤΟΤΜΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Αθ.
45. ΠΟΔΑΡΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ του Ι.
46. ΣΙΜΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ του Αθ.
47. ΤΟΤΜΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Ευ.
48. ΤΟΤΜΠΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Κ.
49. ΑΓΓΕΡΙΝΟΣ ΕΤΑΓΓΕΛΟΣ του Π.
50. ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΜΑΝΘΟΣ του Ευθ.
51. ΚΟΛΛΙΑΣ ΔΗΜΟΣ του Αθ.
52. ΚΟΛΑΤΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Π.
53. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Α.
54. ΤΟΤΜΠΑΣ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Ν.
55. ΤΟΤΜΠΑΣ ΧΡ. του Κ.
56. ΚΟΛΛΙΑΣ ΔΗΜΟΣ του Ι.
57. ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Δ.
58. ΠΟΔΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Τρ.
59. ΑΓΓΕΡΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Π.
60. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ευθ.
61. ΜΩΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του Κ.
62. ΚΟΛΛΙΑΣ ΕΤΑΓΓΕΛΟΣ του Γ.
63. ΜΩΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Λουζά
64. ΠΑΣΣΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Γ.
65. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Ν.
66. ΔΑΝΙΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Ευ.
67. ΤΟΜΑΡΑΣ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Ηλ.
68. ΤΟΜΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ηλ.
69. ΑΛΕΞΙΟΥ ΑΓΑΠΗΤΟΣ του Ι.
70. ΜΩΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Θεμ.
71. ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ευ. (φυλακίστηκε)
72. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ του Ν. (εκτελέστηκε)
73. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ του Γ.
74. ΤΣΙΓΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Ευ.
75. ΤΣΙΓΓΑΣ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Ευ. (φυλακίστηκε)
76. ΤΟΤΜΠΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Γ.
77. ΑΛΕΞΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Ευθ.
78. ΒΛΑΧΟΣ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Απ.
79. ΔΑΝΙΗΛ ΛΑΜΠΡΟΣ του Π.

80. ΚΟΛΛΙΑΣ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Αθ.
81. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ι.
82. ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ του Δ.
83. ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του Ευθ.
84. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Αρ. (φυλακίστηκε)
85. ΧΑΜΗΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Γ.
86. ΑΧΛΑΔΑΣ ΖΗΣΗΣ του Λάμπρου
87. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ του Γ.
88. ΤΟΜΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ι.
89. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Π.
90. ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ του Ευ.
91. ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Δ.
92. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ν. (φυλακίστηκε)
93. ΜΑΝΤΖΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Γ.
94. ΒΛΑΧΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Κ.
95. ΤΟΤΜΠΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ του Κ.
96. ΜΠΟΤΚΟΥΒΑΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Δ.
97. ΑΧΛΑΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Λάμπρου
98. ΛΙΤΣΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Γ.
99. ΤΣΟΧΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Ν.
100. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ του Λεων.
101. ΒΑΡΣΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Π.
102. ΚΑΡΑΝΤΑΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Ν.
103. ΚΩΣΤΟΤΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Χαρ. (φυλακίστηκε)
104. ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΕΤΘΤΜΙΟΣ του Δ.
105. ΤΟΜΑΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του Ηλ.
106. ΣΚΟΤΡΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του Ι.
107. ΧΑΜΗΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του Δημ.
108. ΧΑΣΙΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Αν.
109. ΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Ι.
110. ΡΑΠΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Παν.
111. ΔΑΝΙΗΛ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Παν.
112. ΑΓΓΕΡΙΝΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ του Ν.
113. ΧΑΜΗΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Γ.
114. ΑΓΓΕΡΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Κ.
115. ΒΛΑΧΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Φ.
116. ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Ν.
117. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ του Γ.
118. ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΗΛΙΑΣ του Χαρ.
119. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Ζ.
120. ΜΑΝΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Κ.
121. ΤΣΟΧΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Κ.

Το Φθινόπωρο

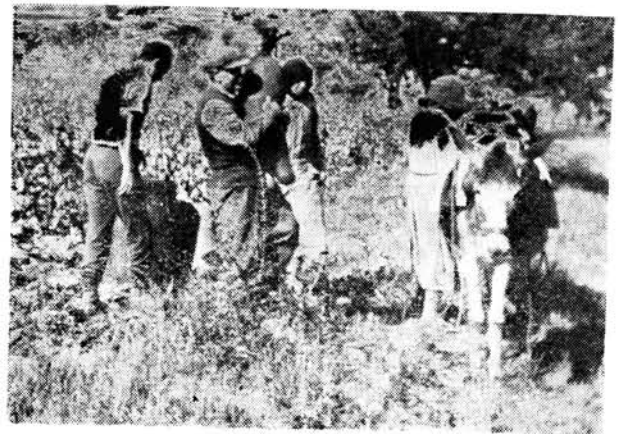
Το βουρκαμένο σύννεφο τον ουρανό μαυρίζει.
Ψιλή - ψιλή αρχίνησε βροχή να ψιχαλίζει.
είναι η φύση που θρηνεί,
τα δάκρυά της είν' αυτά όπου πυκνοσταλιάζουν,
τα σύννεφα όπου δογγούν και θαριαναστενάζουν,
είν' η θλιμμένη της φωνή.

Για ιδές τον ήλιο, έκρυψε τα χρυσίνα μαλλιά του,
χλωμό φεγγάρι, έγινε, κι είν' όλο η θωριά του
παράπονο και κλάματα!

Ψυχή δε βλέπεις· έρημος ο τόπος κι αφημένος.
Ο γέρος μόνος χωρικός πηγαίνει φορτωμένος
με τα κομμένα ξύλα του.

Κι εγώ μονάχος κάθομαι στη ρίζα του πλατάνου,
κι ακούω την πυκνή βροχή, όπου χτυπά επάνου
στα μαραμένα φύλλα του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ

Στον τρύγο, που φόρτωναν το μούστο στις γιδιές.

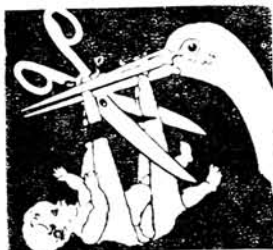
★ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ ★

ΓΑΜΟΙ

— Παντρεύτηκαν στην εκκλησία «Άγιος Χαράλαμπος» Ιλισίων την 1.9.1984 η Ίνα, κόρη του καθηγητή Γιάννη Δ. Δανιήλ - Μαργαρίτη, με τον Πέτρο Π. Ταούκη. Να ζήσουν ευχισμένοι.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

— Ο Δημήτρης και η Ιωάννα Παρασκευοπούλου

(κόρη του Χαρ Π Κόλλια) απόχτησαν αγράκι.

— Ο Βαγγέλης και η Σταθούλα Κονταράτου (κόρη του Κώστα Αντωνίου) απόχτησαν αγοράκι.

Το Δελτίο μας εύχεται να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

— Στις 9.9.1984 ο Γιώργος και η Δήμητρα Ποδάρα βάφτισαν την κορούλα τους στην εκκλησία «ΑΓΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ» Περισσού και της έδωσαν το όνομα ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ. Νουνά ήταν η δ. Μαίρη Σισμανίδου.

— Οι δάσκαλοι Πέτρος και Καλλιόπη Πείτσινη (κόρη της Βαρβάρας Χασιακού - Παπανικολάου) στις 29.9.84 βάφτισαν το κοριτσάκι τους στην εκκλησία ΑΓΙΟΣ ΙΕΡΟΘΕΟΣ Περιστερίου και του έδωσαν το όνομα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Το Δελτίο εύχεται να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Πέθανε στις 16.7.84 ο ΛΟΥΚΑΣ ΑΡ. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ, σε ηλικία 82 χρόνων και κηδεύτηκε την επομένη στο Α΄ νεκροταφείο. Ήταν ο πρώτος γιός από

την πολυμελή οικογένεια των Πριοβολαίων. Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο του χωριού και συνέχισε τις σπουδές του στο Σχολαρχείο Λαμίας. Σε ηλικία 18 χρόνων τον προσέλαβαν στο Σιδηρόδρομο, που υπηρέτησε ως το 1951, για να συνταξιοδοτηθεί νέος σχετικά. Στη συνέχεια

ασχολήθηκε με το εμπόριο στην Εταιρεία που είχε ιδρύσει ο αδελφός του Ζαχαρίας (ΖΑΠ). Είδε τα παιδιά του αποκατεστημένα και χάρηκε για λίγα χρόνια με τα εγγόνια του.

Θερμά συλλυπητήρια στους δικούς του.

— Πέθανε στην Αθήνα στις 27.7.84 και κηδεύτηκε στο χωριό ο ΗΛΙΑΣ ΠΕΡ. ΔΑΝΙΗΛ, σε ηλικία 80 χρόνων. Συλλυπητήρια στους δικούς του.

— Στις 30.8.84 πέθανε στο χωριό η ΜΑΡΙΑ Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ, τε ηλικία 90 χρόνων. Συλλυπητήρια στους δικούς της.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Ο Σύλλογος Καλοσκοπιτών Φθιώτιδας «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ» στις 15.7.84 (αντί 24.6.84 που είχε προαγγελθεί) τέλεσε στην εκκλησία του χωριού μνημόσυνο μελών του (Ασημ. Αρ. Δανιήλ, Αθ. Ε. Μώρη κ.ά.), που υπήρξαν ιδρυτικά μέλη του το 1963. Αιώνια η μνήμη τους.

Στις 12.8.1984 τελέστηκε μνημόσυνο:

ΜΑΡΙΑΣ ΙΩΑΝ. ΛΕΥΚΑΔΙΤΟΥ

Στις 2.9.84 (Κυριακή) τελέστηκαν τα εξής μνημόσυνα στο χωριό:

— ΑΝΔΡΕΑ Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, ετήσιο.

— ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΩΡΗ, ετήσιο.

— ΗΛΙΑ ΠΕΡ. ΔΑΝΙΗΛ, 40θήμερο.

Αιώνια τους η μνήμη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ (ΠΡΑΝΤΖΑΣ) (1894 - 1984)

Ο Γιάννης Πράντζας δεν υπάρχει πλέον στη ζωή. Το βράδυ του Σαββάτου της 1ης Σεπτεμβρίου 1984 ήταν το τελευταίο της ζωής του. Τον κατέλαβε το σκότος του θανάτου. Και πέρασε στην αποικία των νεκρών Κουκουβιστιανών, η οποία ολοένα μεγαλώνει. Στη σεπτή χορεία τους μετατάχθηκε και ο Γιάννης Πράντζας, και εκεί μνημειώθηκε ασάλευτος εις τον αιώνα.

Ο Γιάννης Πράντζας έμεινε πλέον μνήμη, στους περιλειπόμενους. Μνήμη αγαθή, μνήμη δικαίου ανδρός. Μνήμη μουσουργού, τεχνίτου, αγρότου, στρατιώτου, ιδεολόγου. Και συγγραφέα. Ο Γιάννης Πράντζας, μας έδειξε με τα κείμενά του που δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό μας «Η Κουκουβίστα», πως ήταν και προικισμένος αφηγητής.

Στη μακρά του ζωή «είδε και έπαθε πολλά», ως άλλος Οδυσσέας. Ο βίος του συνοψίζει κατά τον πλέον πλήρη και δραματικό τρόπο την ζωή του Νεοέλληνα κατά τα τελευταία εκατό χρόνια: Τον αγώνα επιβίωσης των ορεινών πληθυσμών, την Ξηφειά στο περίφημο «Λαύριο», τους Βαλκανικούς Πολέμους και τον

ΟΣΟΙ ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ ΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

— Γιώργος και Ιωάννα Πριοβόλου στη μνήμη του αδελφού τους ΛΟΥΚΑ δρχ.	10.000
— Π. Σκεπετάρης στη μνήμη Λ. Πριοβόλου	4.000
— Νίκος Π. Μώρης (Αθήνα)	1.000
— Δημ. Κυριαζής (Καναδάς)	2.000
— Βασίλης Ν. Χαμηλός (Καλοσκοπή)	500
— Μίνα Κ. Δανιήλ στη μνήμη του συζύγου της Κώστα	1.000
— Κώστας Κ. Λευκαδίτης: Στη μνήμη του κουινιάδου του Λουκά Πριοβόλου	1.000
Στη μνήμη της αδελφής του Μαρίας Γ. Μπουκουβάλα	1.000
Στη μνήμη της αδελφής του Βασιλικής Γερονικολού	1.000
— Μαρία Αθ. Ζαφειροπούλου (Καναδάς, στη μνήμη του συζύγου της Αθανασίου και των αδελφών της Μαγδαληνής, Νίκου και Γιώργου	1.500
— Μαγδαληνή Ν. Μαλεβίτση (Καλοσκοπή) και στη μνήμη των αδελφών της Δημητρίου,	
— Αθαν. Χατζηχριστόφας (ενίσχυση)	500
Αθανασίου και Δημητρούλας συζ. Ν. Κολλύρη	2.000
— Γεώργιος Παν. Κόλλιας	1.000
— Νικόλαος Π. Χαραλάμπους, στη μνήμη Γρηγόρη Χασιακού	1.000
— Παναγιώτης Σταθάκης, στη μνήμη Γρηγόρη Χασιακού	1.000
— Ντίνα Τσοκά - Κομνάκου, στη μνήμη των γονέων της	1.250
— Γεώργιος Ηλ. Λίτσος, στη μνήμη του πατέρα του	1.000
— Ζαχαρίας Ι. Ραπτόπουλος, στη μνήμη του Λουκά Αρ. Πριοβόλου	2.000
— Αλεξάνδρα Δεστούνη (Καναδάς), στη μνήμη	

πόλεμο της Μικράς Ασίας, το πνεύμα του Νέου Ελληνισμού μέσα από το δημοτικό τραγούδι, καθώς υπήρξε διάσημος οργανοπαίκτης στις εορτές και στα πανηγύρια. Τις τέχνες κατασκευής των χρειωδών του καθημερινού βίου, όπως τσαρούχια, λύχνους κλπ. Σε όλα αυτά ο Γιάννης Πράντζας μετείχε με την ψυχή του και με το ταλέντο του, με το ήθος του και με την αγάπη του. Κατέβαλε και τον πικρό φόρο του πόνου με την απώλεια της αγαπημένης μορφής, με την απώλεια της κόρης του, που τον θάνατό της έφερνε σιωπηλά μέσα του, ως σταυρό μαρτυρίου.

Ο Γιάννης Πράντζας υπήρξε μια από τις σημαντικότερες μορφές του παραδοσιακού Ελληνισμού, διότι τα πανεπιστήμιά του τα έκαμε μέσα στον λαϊκό πολιτισμό, ο οποίος πολιτισμός υπήρξε υψηλής πνευματικότητας. Ο Γιάννης Πράντζας ήταν από τη φύση προικισμένη προσωπικότητα, γι' αυτό αφομοίωσε ό,τι καλύτερο διέθετε αυτός ο πολιτισμός σε αξίες, σε ήθος και σε στάση βίου. Και έτσι εσμίλευσε ένα χαρακτήρα ζωής και ένα ήθος προσώπου σπάνιο και ανεύρετο στις σύγχρονες κοσμοπόλεις του αστικού βίου.

Γι αυτό καθώς ακολουθούσαμε την σωρό του Γιάν-

μη του θείου της Παν. Βλάχου (δολ. 30)	2.518
— Γεώργιος και Ιωάννα Βλάχου (ΗΠΑ) (25 δολλάρια)	2.785
— Ταξιάρχης Μ. Κυριαζής, στη μνήμη του Λουκά Αρ. Πριοβόλου	2.000
— Γεώργιος Ν. Πριοβόλος, στη μνήμη του Λουκά Αρ. Πριοβόλου	2.000
— Οικογένεια Νικ. Κροντηρά, στη μνήμη του Λουκά Πριοβόλου	2.000
— Γεώργιος Αποστολόπουλος (Καλοσκοπή)	2.000
— Ηλίας Π. Μεμένιος, (δρχ. 500 στη μνήμη του πατέρα του και δρχ. 500 ενίσχυση)	1.000
— Γεώργιος Ι. Ραπτόπουλος (ΗΠΑ) στη μνήμη του Λουκά Αρ. Πριοβόλου (δολλ. 100)	11.140
— Γιούλα Πριοβόλου (Λαμία), στη μνήμη του Λουκά Αρ. Πριοβόλου	2.000
— Χρήστος Κόλλιας	500
— Γεώργιος Π. Μώρης (Θεσσαλονίκη), στη μνήμη των γονέων του Παναγιώτου και Μαγδαληνής	2.000
— Ευθύμιος Ν. Πασσαλής (Λαμία), στη μνήμη του πατέρα του Νικολάου	1.000
— Ευστάθιος Κυρίτσης (Θεσσαλονίκη)	3.000
— Ζαχαρίας Χαρ. Ραπτόπουλος, στη μνήμη του παππού του Ζαχαρία, της γιαγιάς του Γεωργίας και ενίσχυση	1.000

Η γη και τα στάχυα

Σε κάποιες ώρες μυστικές, που τ' αστεράκια κλαίνε,
κι ερωτικές αποθυμίες σκορπούν τριγύρω οι τόποι,
γέρνουν τα στάχυα προς τη γη, την προσκυνάν και λένε:
— Ώρα καλή, μανούλα μου, και θα μας φαν οι ανθρώποι!

Σε κάποιες ώρες γαληνές που τ' αγεράκι πνέει,
και δίνει ανάσα στα δεντρά, παίρνει ευωδιά απ' τους κρίνους,
σιγομιλάει κι η μάνα γης — ώρα καλή — και λέει:
— Εσάς οι ανθρώποι θα σας φαν, κι εγώ θα φάω εκείνους!

ΑΙΜΙΛΙΑ ΔΑΦΝΗ

νη Πράντζα είχαμε τη συναίσθηση ότι κηδεύουμε κάτι περισσότερο από ένα πρόσωπο. Είχαμε τη συναίσθηση πως κηδεύουμε μιαν από τις τελευταίες ενσάρκωμένες μορφές της ελληνικής παράδοσης.

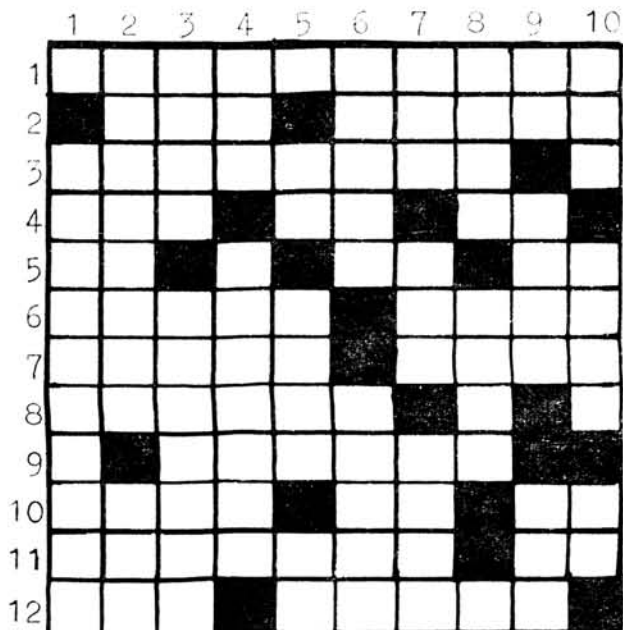
Ο Γιάννης Πράντζας μας λείπει πλέον ως φίλος, ως συγγενής, ως συγχωριανός. Το σπίτι όπου πέρασε όλη τη μακρά ζωή του το άφησε για πάντα το μεσημέρι της Κυριακής της 2ας Σεπτεμβρίου 1984. Ήταν η πεπρωμένη στιγμή του αγαπημένου μας Μπαρμπαγιάννη, η στιγμή η αγύριστη, καθώς τον συνόδευε ο πόνος των περιλειπομένων, μέσα στα πλούσια φθινοπωρινά χρώματα των λουλουδιών της αυλής του, που με αγάπη καλλιεργούσε.

Ιδού ένας δίκαιος βίος ετελειώθη. Και προσευχόμαστε να μεταταγεί στις σκηνές των δικαίων τις αιώνιες. Για να είναι η μνήμη του αιωνία.

Εκείνο το μελιχρό μεσημέρι της ημέρας της ταφής του Γιάννη Πράντζα ρίξαμε μιά χούφτα από το αγαπημένο χώμα της Κουκουβίστας στον αλησμόνητο νεκρό, ευχόμενοι να του είναι ελαφρύ. Και υποσχόμενοι ότι δεν θα τον ξεχάσουμε ποτέ.

ΧΡΗΣΤΟΣ Χ. ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΑΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Τόπος εξορίας δημοκρατικών φαντάρων στην εποχή του Εμφυλίου. 2. Υγρό πληγής — Γνωστό σπήλαιο στην Κρήτη (μυθολ.). 3. Πολιτικός της Αρχαίας Αθήνας. 4. Σύνδεσμος — Δημιουργούν ζωή — Μόριο. 5. Βυζαντινή νότα — Ιρλανδός θεατρικός συγγραφέας — Άρθρο (αντίστρ.). 6. Νησί των Κυκλάδων (αιτ.) — Έτσι παρομοιάζουν το Χριστό (αιτ.). 7. Μισή ...κοινότητα στην Πεντέλη — Φυτό χωρίς ξυλώδη κορμό (γεν.). 8. Δέρμα ακατέργαστο 9 Ανάλαφρο. 10. Θεραπεία (καθ. - αιτ.) — Αιγύπτιος θεός (μυθολ.) — Αρχικά αεροπορικής εταιρείας 11. Κάτοικος νομού Πελοποννήσου (γεν.) — Πρόθεση. 12. Είδος ή καταγωγή — Διατηρεί τη ζωή.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Ρασοφόρος οπλαρχηγός του '21 απ' την Κουκουβίστα Παρνασσίδας. 2. Δεν έχει τέλος — Προστακτική ρήματος της αρχαίας γλώσσας (αντίστρ.). 3. Οικοδέσποινα — Σπαθί από... ατσάλι. 4. Δοχείο για λάδι — Βουνό της Πελοποννήσου. 5. Πατρίδα του Ιπποκράτη — Η άκρη στο πίσω μέρος του σώματος των ζώων — Μόριο. 6. Όλεθρος (γεν.) — Μέρος του ναού. 7. Επίρρημα — Φανερώνει κίνηση (αντ.) — ... κάνουν τον παπά. 8. Χαϊδευτικό γυναικείου ονόματος — Όχι με άλλο μαζί. 9. Άρθρο — Τροφή ζώων — Αντωνυμία (πληθ.). 10. Σήμα κινδύνου — Αντωνυμία (πληθ.) — Αρχικά μεγάλων εταιρειών.

Γ. Χ.

Η λύση του προηγούμενου

(43ου Δελτίου, Μάη - Ιούνη '84)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1. ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ, 2. ΟΜΟΝΩ — ΣΥΡΑ, 3. ΥΜΝΟΣ — ΕΡΩΣ, 4. ΚΟΤΣΙΑ, 5. ΟΣΟ — ΑΝΩ — ΝΙ, 6. ΣΕ — ΑΧΡΙΣ, 7. ΜΕΤΡΟ, 8. ΣΑΝ — ΣΟ·Ι· — ΤΟ, 9. ΑΝΟ·Ι· — ΜΑΣΩ, 10. ΣΟΥ — Α·Ι· — ΑΡΑ, 11. ΑΣ — ΛΙΑΣΤΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1. ΚΟΥΚΟΣ — ΣΑΣΑ, 2. ΑΜΜΟΣ — ΣΑΝΟΣ, 3. ΛΟΝΤΟΣ — ΝΟΥ, 4. ΟΝΟΣ — ΜΕ,

5. ΣΩΣΙΑ — ΕΣ — ΙΑ, 6. ΑΝΑΤΟΜΙΑ, 7. ΟΣΕ — ΩΧΡΙΑ, 8. ΠΥΡΑ — ΡΟ — ΤΑΣ, 9. ΗΡΩ — ΝΙ — ΤΩΡΑ, 10. ΑΣΤΙΣΜΟ.

ΑΦΙΞΕΙΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΤΑΞΙΔΙΑ

— Έφθαν στην Ελλάδα για διακοπές απ' την Αμερική (ΗΠΑ) οι Καλοσκοπίτες: ΓΙΩΡΓΟΣ Δ. ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ με τη γυναίκα του, ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ και η ΜΑΡΙΑ ΠΟΔΑΡΑ - ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ (απ' τον Καναδά).

— Επέστρεψε από τις ΗΠΑ ο γιατρός ΗΛΙΑΣ Ε. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ με τη γυναίκα του, που παραδρέθηκαν στους γάμους της εγγονής τους Γεωργίας Ε. Κόλλια.

— Ο συνεργάτης μας ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΧΑΣΙΑΚΟΣ με τη γυναίκα του ταξίδεψαν στη Σοβιετική Ένωση (κλασική Ρωσία) για τουρισμό και πολιτιστική ενημέρωση (κουλτούρα) κι επισκέφθηκαν τις πόλεις Μόσχα, Λένινγκραντ, Κίεβο.

Στο πιεστήριο

Τ' ΑΓΡΙΟΓΟΥΡΟΥΝΑ ΕΞΟΝΤΩΝΟΝΤΑΙ

Τα δημοσιεύματα στις αθηναϊκές εφημερίδες και οι παραστάσεις στο Νομάρχη Φωκίδας έφεραν αποτέλεσμα. Πληροφορούμαστε, πως ο Νομάρχης Φωκίδας κ. Μιχ. Καλκανδής, με μετάβασή του στην Καλοσκοπή, εξέτασε επί τόπου την κατάσταση για τ' αγριογούρουνα κι έδωσε άμεση και ρεαλιστική λύση: Ν' αρχίσει το κυνήγι των αγριογούρουνων στα χωριά Καλοσκοπή και Οινοχώρι, ώστε να μετριαστεί το κακό στις ζημιές που γίνονται.

Ήδη οι κυνηγοί του χωριού σκότωσαν κι όλας μια 20ριά ως τώρα και θα συνεχιστεί η εξόντωσή τους από τώρα ως το Πάσχα, που αρχίζει ο πολλαπλασιασμός τους.

Θερμά ευχαριστούμε τον κ. Νομάρχη, που «εδώ και τώρα» βοηθάει άμεσα τους χωρικούς στις δύσκολες στιγμές της ζωής τους.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Εντυπωσιακή υπήρξε η τριήμερη εκδρομή μας στο γύρο της Πελοποννήσου. Στις 5.10.84, Παρασκευή πρωί, αναχωρήσαμε από την Αθήνα. με κατεύθυνση Κόρινθο - Νεμέα - Δερβενάκια - Άργος. Ανεβήκαμε στην Τρίπολη, με το ελατόφυτο Μαίναλο και κατηφορήσαμε προς τη Λακωνία. Επισκεφθήκαμε το βυζαντινό Μυστρά, τη Σπάρτη και διανυκτερεύσαμε στο Γύθειο, στο ξενοδοχείο «Πάνθευ». Τη δεύτερη μέρα επισκεφθήκαμε τα σπήλαια του Διρού με τους ατέλειωτους χρωματιστούς σταλακτίτες. Περάσαμε την Αρεόπολη της Μάνης και φτάσαμε στην Καλαμάτα. Στην Πύλο μας εντυπωσίασε το Μνημείο των Φιλελλήνων και το Κάστρο. Το βράδυ διανυκτερεύσαμε στον Πύργο. Την τρίτη μέρα επισκεφτήκαμε την Ολυμπία, με το Μουσείο της και τους αρχαιολογικούς της χώρους. Διασχίσαμε τις μεγάλες πεδιάδες της Ηλείας και Αχαΐας, ενώ στο Αίγιο πήγαμε στην «Παναγία την Τρυπητή» και φτάσαμε το βράδυ στην Αθήνα, γεμάτοι εντυπώσεις.